SVOBODA СВОБОДА

UKRAINIAN DAILY — УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК

Пам'ятаймо про Україну!

VOL. XCVII. No. 209. JERSEY CITY and NEW YORK, WEDNESDAY, OCTOBER 31, 1990 CENTS 25 ЦЕНТІВ ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, СЕРЕДА, 31-го ЖОВТНЯ 1990 Ч. 209. РІК XCVII

ОБРАНО ПРОВІД РУХУ

Київ (УНІАР). — Тут в суботу, 27-го жовтня, на 2-му з'їзді Руху внесено зміни до програми та статуту Руху. Згідно з новою редакцією Статуту членом Руху не може бути член такої партії, або політичної організації, керівні органи якої розташовані поза межами України. У першу чергу це стосується КПСС. Рух оголосив себе організацією, опозиційною до Компартії.

Пізно ввечорі з'їзд обрав провід Руху. Збори підтвердили повноваження голови руху Івана Драча, обраного на Першому з'їзді. Обрано також 15 заступників голови Руху, серед яких: головою Політичної Ради став Михайло Горинь, головою Ради Колегій Іван Заєць, головою Ради Національностей Олександер Бураківський, заступником голови для зв'язків з Асоціяцією демократичних Рад — Сергій Конев. Посаду голови Секретаріяту обійняв Віктор Бурлаков, заступником голови по зв'язках з молоддю обрано Олеся Донія, до Центрального Проводу обрано також Олеся Лавриновича, Ларису Скорик, Сергія Головатого, Любомира Сеника, Олену Бондаренко та Віктора Цимбалюка. На цьому третій день роботи зборів Руху завершився.

В неділю, 28-го жовтня у другій половині дня з доповідями виступив Юрій Болдирєв від страйкових комітетів Донбасу.

Ухвалено ряд документів: політичну заяву, що визначає кінцевою метою Руху побудову суверенної демократичної української держави та ряд інших, які підтверджують в те раніше проголошене Рухом становище.

С. ШКАФАРОВСЬКИЙ В ТОЛІДО

Толідо, Огайо. — Оперний співак Стефан Шкафаровський виступить у головній басовій ролі Раймондо опері Донозетті „Лючія Ді Ляммернор" з оперою Толідо, Огайо, 8-го і 10-го листопада. Квитки можна набути при касі в авдиторії Масонік.

ПАТРІЯРХ РПЦ ВЧИНИВ ПРОВОКАЦІЮ

Київ (УНІАР, УПА), — Тут в неділю, 28-го жовтня, Патріярх РПЦ Алєксєй та ієрархи цієї церкви провели Богослужіння у соборі св. Софії.

З ночі біля храму почали збиратися вірні обох українських церков— Автокефальної Православної та Греко-Католицької, серед яких народні депутати всіх рівнів. На ранок біля собору св. Софії вже зібралися тисячі людей, які протестували проти наміру московських священослужителів провести Богослужіння у головному храмі Українського Православ'я. Ієрархи РПЦ пройшли до храму через чорний вхід, під охороною численних загонів міліції. На проведення Богослужіння в соборі Київська Міська Рада згоди не дала. Змопівці вчинили напад на народних депутатів України Сергія Головатого, Миколу Поровського, Михайла Гориня, Олеся Шевченка, Ларису Скорик, Степана Хмару та заступника голови Львівської Обласної Ради Івана Геля, які намагалися не допустити Богослужіння, що мало відверто провокаційний і політичний характер. Було побито священиків УАПЦ та УКЦ. О. Шевченка та М. Гориня, які лягли під колеса авта Патріярха Алєксєя змопівці брутально схопили та відштовхнули. Депутатів до храму не допустили усі вулиці навколо собору св. Софії були заблоковані загонами міліції особливого призначення.

В год. 2.30 відбулася пряма телевізійна передача з участю С. Головатого, Л. Скорик, С. Хмари, Михайла Косіва та Миколи Куценка, які висловили своє становище до влаштованої РПЦ провокації та зачитали відповідну заяву. Ані уряд УССР, ані голова ВР республіки досі не визначили свого становища.

У зв'язку з подіями біля храму св. Софії ранкове засідання 2-го з'їзду Руху не відбулося.

ВЕЧІР УКРАЇНСЬКОЇ ПІСНІ

Ню Йорк. — Тут в неділю 4-го листопада, в залі середньої школи ім. Вашінґтона Ірвінґа, 16-та вулиця схід та Ірвінґ Плейс, о год. 3-ій по полудні, відбудеться перший виступ чоловічого хору зі Львова „Гомін" з участю київського тріо „Світлиця" та чернівецького естрадного ансамблю „Смерічка". Квитки вступу до набуття в крамницях „Арка" та „Сурма", від членів хору „Думка" або при вході. По концерті товариська зустріч о год. 6-ій вечора в Українському Народному Домі, 142 друга авеню, вступне при вході.

В АМЕРИЦІ

АВТОВЕ ПІДПРИЄМСТВО Форд відкликало 55,000 автомобілів, які мусять перевірити тому, що частина мових самонадувних торб для охорони водіїв не є добре зроблена. Це торкається автомобілів зроблених у 1990 і 1991 роках. Хоча досі не було поганого випадку із воздушними торбами автомобілів виробу Форда, для повної безпеки тепер перевіряють усі 55,000 виготовлених і вже і проданих автомобілів.

В СТЕЙТІ МАССАЧУСЕТТС МУСЯТЬ тепер замкнути зоологічний город, який 85 років приносив радість населенню ,а зокрема дітворі, в місцевості Сонгем. Причиною є брак дальших фондів , що потрібні на годівлю та опіку над звірями, що там досі проживали. Що станеться із звірями та де їх тепер примістять ще не відомо.

ЩОРАЗ БІЛЬШЕ АМЕРИКАНСЬКИХ підприємств звільняє тепер своїх працівників, або дає їм можливість працювати лише частину часу, як вони працювали досі. Це дуже турбує аналітиків господарського та фінансового стану ЗСА, бо таке велике звільнення було останній раз ще в 1981-82 роках, коли був економічний спад.

НЕДОБІР У БЮДЖЕТІ міста Ню Йорк, заплянований бюджет на суму 28 біл. дол. буде ще більший, як того сподівалися господарські аналітики. Він буде виносити правдоподібно два більйони долярів, значить буде брак одного доляра на кожних виданих 14. Щоб втримати в якийсь спосіб рівновагу це вимагатиме неабиякого політичного розуму і доброї адміністрації.

В НЮ ЙОРКУ ПОМЕР на 89-му році життя Вілліям Пейлі, основник телевізійної та радіостанції Сі-Бі-Ес , який зумів своєю працею та енерґією створити багатомільйонове підприємство, яке здобуло широку славу серед американського населення.

Два хори „Думка" співали разом у Києві

Група хористів „Думка" біля наметного містечка голодуючих студентів в Києві. Промовляє Олесь Кузьма

Джерзі Сити, Н. Дж — Як передав телефаксом провідник хору „Думка" Ігор Раковський, їхній хор в останній день свого перебування у Києві взяв участь у першому Фестивалі літургічної музики в Оперному театрі, де на закінчення заспівав разом із київським хором „Думка" пісню — политву „Боже великий єдиний" та національний гимн. Це вперше два українські хори цієї самої назви, розділені океаном, співали разом на велике захоплення публіки.

Хор „Думка" з Ню Йорку відбув в Києві три дуже успішні концерти і два у Полтаві. Усі при вщерть виповнених залях.

Хористи „Думки" зорганізовано відвідали в Києві голодуючих ще тоді студентів та спільно із багатотисячною масою осіб, що перебувала на демонстраціях відспівали національний гимн і пісню-молитву „Боже великий, єдиний".

ЛИСТОПАДОВІ СХОДИНИ У ЛЕКСИНҐТОНІ

Гантер, Н. Й. — У неділю, 4-го листопада, відбудуться після Богослужби у церкві св. Івана Хрестиеля в Гантері — святочні сходини у готелі Шумилів.

У сусідньому з Гантером Лексинґтоні, Н. Й., для відзначення Листопадового перевороту у Львові.

Провінція Саскачеван підписала договір з Україною

Саскатун, Саск. — У вівторок, 16-го жовтня, міністер освіти Рей Майклджан оголосив, що угода про співробітництво з Україною входить в життя в Саскачевані.

Угодою передбачається співробітництво у різних сферах, включаючи обміни учнями, програмами та іншими учбовими матеріялами і обміни вчителями. Угода підписана в Ріджайні Р. Майклджаном та Володимиром Луговим, заступником міністра народної освіти Української ССР.

„У Східній Европі відбуваються безпрецедентні політичні та соціяльні зміни", — сказав Майклджан. „Тепер, більш ніж будь-коли, відкриті широкі можливості для співпраці у галузі економіки та культури в масштабах, яких неможливо було уявити ще п'ять років тому. Ми повинні якнайповніше використати цю нагоду".

Угода є першою такого роду, укладеною між міністерством народної освіти України та провінційним міністерством освіти Канади. Вона передбачає щорічні обміни учнями старших кляс середніх шкіл між Саскачеваном та Україною з метою покращання володіння мовою та взаєморозуміння культур.

Крім цього, в угоді є положення про обмін вчителями та студентами університетів з метою покращання викладання англійської та української мов, а також про співпрацю між школами, педагогічними навчальними закладами і професійними організаціями вчителів.

У 1989 році федеральний уряд оголосив свій намір відкрити консульство у Києві, столиці України, щоб вивчати можливості створення спільних з Канадою підприємств. У відповідь на запрошення міністерства народної освіти України міністерство освіти Саскачевану послано в Україну у березні 1990 року свого представника для того, щоб мати кращу уяву про систему освіти України. Цей початковий контакт виявив високий рівень зацікавлення з боку українських офіційних осіб у безпосередній та широкій співпраці з Саскачеваном.

„ГОМІН" В ТРЕНТОНІ

Трентон, Н. Дж. — Тут у суботу, 3-го листопада, о год. 5-ій по полудні в залі української православної церкви св. Юрія, 878 Ярдвілл-Еллентавн рд., відбудеться концерт чоловічого хору зі Львова „Гомін" з участю тріо з Києва „Світлиця" та естрадного ансамблю з Чернівець „Смерічка". Квикти можна буде набути при вході.

ДОПОВІДЬ В НТШ

Ню Йорк. — За стараннями Наукового Товариства ім. Шевченка та Українського Музею тут в суботу, 3-го листопада, о год. 5-ій по полудні, відбудеться доповідь, яку виголосить д-р Дмитро Степовик на тему „Релігійність культурри та культура релігії в Україні". Доповідач, це гість з України, старший науковець, мистецтвознавець член Руху в Інституті мистецтвознавства, фольклору та етнографії ім. Максима Рильського Академії Наук України. Виступ відбудеться в приміщенні НТШ, 63 Четверта авеню, між 9-ою та 10-ою вулицями.

Появилось чергове число „Бандури"

Ню Йорк. — Знову появились 33 і 34-те число музично-літературного журналу-квартальника „Бандура", головним редактором якого є Петро Чорний.

У багатоілюстрованому журналі — статті на тему гри на цьому інструменті, про діяльність відомих бандуристів, меценатів кобзарського мистецтва, чільних бандуристів, пісні до гри на бандурі.

Річна передплата цього журналу в Америці — 15 дол., в Канаді — 17 дол. Замовлення треба посилати на таку адресу: School of Bandura 84-82 164th Str. Jamaica, N.Y. 11432.

Повідомили про умови виведення совєтських військ з Німеччини

Москва. — Совєтський тижневий журнал „Комерсант" повідомив про умови виведення совєтських військових частин із східньої частини Німеччини, про які домовився з імперськими керівниками теперішній канцлер західньонімецького уряду Гельмут Коль.

Згідно з домовленням, Німеччина заплатить Совєтському Союзові на протязі чотирьох років 15 більйонів марок (9 біл. долярів), 3 біл. з яких будуть передані СССР як безвідсотковий кредит, а решта у формі економічної допомоги. Таким способом Німеччина взяла на себе чималий тягар, тобто 90 відсотків коштів втримання совєтського війська на своїй території. Совєтські спекулянти натякають про можливість скорішого виведення своїх військ, якщо німецький уряд погодиться підвищити ставку допомоги до 30 біл. марок.

Рівночасно Німеччина покриє усі витрати транспорту виведення совєтських частин, які виноситимуть приблизно 1 біл. марок, а також допомагатиме при будові приміщень для вояків і їхніх родин на території СССР. Ця „допомога" знову ж таки коштуватиме Німеччину 7.8 біл. марок. В рамках цієї програми є передбачено, що німецькі будівничі поїдуть до СССР будувати приміщення. Більше того, Німеччина дасть велику частину будівельного матеріялу і вивінування. Одним словом німці мусять закінчити будови і віддати ключі хитрим москаликам.

Кореспондент згаданого журналу Любов Солнцева підкреслює, що заплянована поміч Німеччини для виведення совєтських військових частин з її території є безпрецедентним прикладом „розумної торговельної" домовлености між двома державами. По іншому поступили натомість колишні сателітні країни Східньої Европи, які, одна за одною, відмовились платити Москві за виведення військ.

ВЕЧІР УКРАЇНСЬКОЇ ПІСНІ У ФІЛЯДЕЛЬФІЇ

Філядельфія. — Тут у четвер і п'ятницю, 1-го та 2-го листопада, в год. 7.30 вечора в залі Українського Освітньо-Культурного Центру відбудуться концерти з участю чоловічого хору „Гомін" зі Львова, тріо „Світлиця з Києва та естрадного ансамблю „Смерічка" з Чернівець. Квитки можна придбати від УОК-Центру, 700 Сідар рд., або при вході. Спонзори першого турне цих мистецьких ансамблів у ЗСА є Український Народний Союз у співпраці з хором „Думка".

Фінляндія не дала політичного азилю захоплювачеві літака

Гельсінкі, Фінляндія. — Агентство Ассошіейтед Пресс повідомило, що міністер внутрішніх справ у Фінляндсьокому уряду Ярмо Ранетонен офіційно відмовився надати політичний притулок совєтському громадянинові Ніколаю Селіванову, який, перехопивши пасажирський літак „Аерофлоту", наказав пілотові приземлитися в Гельсінках. Згідно з поясненням міністра Ранетонена, Селіванов не представив юридичній комісії переконуючих доказів, що на батьківщині його переслідували з політичних причин, тому фінляндські слідчі органи закваліфікували його вчинок, як звичайний злочин.

Повідомляється також і про те, що міністерство юстиції Фінляндії, ідучи по лінії вимог уряду Совєтського Союзу, видасть Селіванова в руки совєтських представників. Покищо „повітряний пірат", як його в загальному називають в Совєтському Союзі, перебуває у фінляндській тюрмі.

Селіванов буде вже третім совєтським громадянином, що їм Фінляндія відмовляє надати політичний азиль і видає в руки совєтських органів державної безпеки, тобто в руки КҐБ. АП нагадує, що 5-го жовтня Селіванов захопив пасажирський літак, який летів з Новгороду до Москви і, погрожуючи підірвати бомбою літак, наказав пілотам скерувати літак до Стокгольму, але з причини браку бензини пілоти попросили Фінляндію приземлитись у Гельсінках. Особи, які слідкували за перебігом цієї справи й інших подібних випадків кажуть, що совєтські пілоти зумисно приземлюють літаки у Фінляндії, знаючи, що ця держава видає в руки совєтського правосуддя захоплювачів.

ІНФОРМАТИВНІ ОГЛЯДИНИ АКАДЕМІЇ СВ. ЮРА

Ню Йорк. — У п'ятницю, 2-го листопада, дирекція академії св. Юра запрошує надійних українських учнів середньошкільного віку та їхніх батьків на інформативні відвідини від год. — 9-ранку до 2.30 по полудні. **Формальна** зустріч о год. 12.30 по полудні в приміщені академії св. Юра 215 вул. схід тел. (212) 473-3323.

Влаштовують Симпозіюм в пошану ген. Чупринки

Дітройт. — Для вшанування 48-ої річниці створення Української Повстанської Армії (УПА) та її головного командира ген. — хор. Тараса Чупринки — Романа Шухевича, Комітет Українсько-Американських і Українських Ветеранів Дітройту та околиць влаштовує симпозіюм в неділю, 4-го листопада, о год. 3-ій по полудні в залі Українського Центру у Воррені, Миш.

„Тактика і стратегія УПА в американській воєнній доктрині", доповідач — полк. Олег Цєплий (УАВетерани), про „Вклад Української Дивізії Галичина" в розбудову збройних сил УПА" говоритиме ред. Ігор Чмола (Братство кол. Вояків І УД УНА), „Сот. Роман Шухевич — ДУН", доповідатиме мгр Мирослав Кальба (Дружини Українських Націоналістів), „Політично-революційна стратегія ген. -хор. Тараса Чупринки" доповідає проф. Петро Потічний (Об'єднання кол. Вояків УПА), а про „Ген.-хор. Тараса Чупринку та його вплив на сучасне відродження України" говоритиме д-р Богдан Крук (Товариство кол. Вояків УПА). Вступ 5 дол.

ПОМЕР В. МАТІЇВ

Менвілл, Н. Дж. — Сюди наспіла сумна вістка з України, що в середу, 24 жовтня несподівано відійшов у вічність на 75-му році життя Василь Матіїв, член 349-го Відділу Українського Народного Союзу. В. Матіїв був активним членом політичних і громадських організацій. Впродовж 48 років проживав поза границями рідної України, одначе постійно мріяв про те, щоби поїхати подивитися ще раз на рідне село, в якому провів молоді літа, що й зробив, але не пощастило повернутися назад.

ПРЕЗИДЕНТ ДЖ. БУШ ПІДПИСАВ ЗАКОН ПРО БЮДЖЕТ

Вашінґтон. — Повернувшися у понеділок, 30-го жовтня, в столицю з поїздки на Гаваї і в Каліфорнію, де він агітував виборців голосувати у виборах, що відбудуться, за республіканців, президент Джордж Буш зразу ж підписав закон про федеральний бюджет на 1991 фінансовий рік. Тим самим Президент офіційно схвалив підвищення податків, тобто зробив крок, який він публічно осуджував під час передвиборчої кампанії в 1988 році. Підписавши закон, Буш порушив слово, яке дав виборцям.

Згідно з новим законом, всі американці або їх родини, які заробляють від 20,000 долярів на рік і вище, будуть платити більше податків. Правда, ті, хто заробляє понад 200,000 долярів на рік, заплатять більший податок. Щодо середніх американців, то новий бюджет вдарить їх по кишені не при виплаті податків, а при купівлі бензини алькогольних напоїв, тютюнових виробів і предметів розкошу.

Крайовий союз платників податків — громадська організація, що виступає за зменшення податків, — підрахував, що родина з доходом 30,000 долярів на рік, згідно з новим бюджетом, видасть на податки на 109 долярів більше. Родина ж з доходом 225,000 дол. переплатить 3,572 доляри.

Бюджет, який передбачає підвищення поддатків, схвалили обі палати Конгресу. Демократи в більшості проголосували за бюджет, республіканці в основному були проти.

Президент Буш, підписавши закон про бюджет, пішов тим самим не тільки проти волі виборців, які голосували за нього у 1988 році, але й проти волі більшости своїх однопартійців — конгресменів і сенаторів.

Науковці критикували перебудову Ґорбачова

Кобурґ, Німеччина. — Після квебекської та амстердамської конференцій про 5-ліття горбачовсько гласности й перебудови відбулася третя з черги наукова конференція на цю тему в старому княжому городі Кобурґ у Франконії в днях 10-13-го жовтня. Її влаштувало в місцевій конґресовій палаті німецьке Товариство сходознавства під головуванням д-ра О. В. фон Амеронґена із Кельну з участю німецьких і чужинецьких учених, у тому проф. Ярослава Рудницького з Канади й д-ра Богдана Осадчука з Берліну. Крім представників німецької преси, канадську етнічну пресу заступала Таня Носко — Оборонів, голова Бюра Української Інформації з Ляшіну, Кве.

Врочисте відкриття конференції відбулося 10-го жовтня й на ньому інавґураційну доповідь про „Переломовий етап у Середній і Східній Европі" виголосив д-р В. Дашичев із АН СССР у Москві. Його доповідь викликала критичну реакцію серед присутніх, вив'язалася довга дискусія, в якій взяв участь і проф. Рудницький, вказуючи на один із недоліків доповіді — промовчання конституційно-правових змін у сучасному СССР — укази Ґорбачова, конституційна підготова нового союзу, протести в Україні тощо.

В днях 11-12-го жовтня доповідали про „перелім" д-р К. фон Байме з Гайдельберґу, д-р В. Айведе з Бремену й інші німецькі сходознавці. На окрему увагу заслуговували доповіді ректора Карлового універтитету з Праги д-ра Р. Павловша й колишнього мадярського міністра зовнішніх справ д-ра Г. Горна з Будапешту, всі з критикою перебудови.

У СВІТІ

МИНУЛОГО ТИЖНЯ УРЯД Мадярщини підвищив на 70 відсотків ціну бензини і це викликало велике невдоволення в країні, зокрема серед водіїв таксівок і вантажних авт. Ці останні впродовж двох днів влаштували по цілій країні бльокаду головних доріг і мостів, що спричинило цілковите припинення транспортного руху. Міністер індустрії та транспортації Петер Акос Бод сказав водіям, що уряд є готовий обнизити свої вимоги і піднести ціну бензени тільки на 50 відсотків, як тільки у парляменті схвалять закон про те, що ринок буде вирішувати ціну бензини.

У ПАРИЖІ НА 24-годинних відвідинах у справі підписання договору приязні та співпраці між Францією та СССР перебував президент Міхаїл Ґорбачов і відразу погодився на відбуття негайної зустрічі з президентом Франсуа Міттераном, щоби почути його пропозиції як закінчити кризу в Перській затоці. Аналітики та політичні коментатори уважають, що М. Ґорбачов є розчарований неуспіхом свого спеціяльного післанця Євгенія Прімакова до іракського президетна Саддама Гуссейна в справі Кувайту тому тепер хоче поради інших. А міністер закордонних справ СССР Едуард Шеварднадзе заявив, що „в цій хвилині немає причин на оптимізм".

МИНУЛОЇ НЕДІЛІ, 28-го жовтня, американська морська піхота вступила на поклад іракського нафтоналивного судна на Арабському морі, але тільки після того, як згадане судно не зупинилося на вимогу американського військового корабля. Попереджуючими пострілами та загрожуючими низькими полетами військових джетів судно вкінці зупинено та переведено обшук. Іракські моряки не ставили жодного опору при перегляді вантажу корабля, який після перевірки поїхав до місця призначення.

У НЕДІЛЮ, 28-ГО ЖОВТНЯ президент Іраку Саддам Гусейн анулював десятиденний наказ про приділи пального та відразу звільнив з праці міністра відповідального за цю ділянку тому, що зробив неправильні підрахунки. Новий наказ С. Гуссейна вийшов у той час, як в Багдаді знов перебував спеціяльний післанець президента Міхаїла Ґорбачова Євген Прімаков, з яким С. Гуссейн відбув дві зустрічі. Одначе сподівання, що ці розмови доведуть до мирного полагодження справ Перської затоки та Кувайту, не увінчалися успіхом, як звітують совєтські кореспонденти.

ЧЛЕНИ-КРАЇНИ ВАРШАВСЬКОГО Пакту впродовж минулого кінця тижня, засідаючи в Празі, дійшли до порозуміння та запропонували розподіл зменшення числа танків та артилерійної машинерії. Рішення заплянувано до підпису міністрам закордонних справ країн Варшавського Пакту на їхній зустрічі в Будапешті 3-го листопада, а це в свою чергу прокладе дорогу до згоди про зменшення стандартної сброї з Північно-Атлантійським Оборонним Союзом (НАТО).

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

FOUNDED 1893

Svoboda (ISSN 0274-6964) is published daily except Sundays, Mondays and holidays by the Ukrainian National Association Inc. at 30 Montgomery Street, Jersey City, N.J. 07302

Svoboda (201) 434-0237 UNA (201) 451-2200
Бюро УНС у Вашінгтоні (202) 347-UNAW, (202) 347-8631 (факс)

Postmaster: Send address changes to
Svoboda, 30 Montgomery Street, Jersey City, N.J. 07302
Tel.: (201) 434-0237, (201) 434-0807, (201) 434-3036

Second Class Postage paid at Jersey City, N.J.

Передплата на рік $40.00, на півроку — $22.00, на 3 місяці — $12.00
Для членів УНСоюзу $15.00 річно. За кожну зміну адреси — $1.00
Чеки і money orders виставляти на „Svoboda"

Статті і дописи, підписані авторами, не мусять відповідати поглядам Редакції. Редакція застерігає собі право в потребі виправляти і скорочувати надіслані матеріяли. Незамовлені матеріяли повертається тільки тоді, коли автор собі це виразно застеріг, допучивши заадресовану коверту з відповідною поштовою оплатою — За зміст оголошень Редакція не відповідає

P.O. Box 346 Jersey City, N.J. 07303

Криза приязні Америки й Ізраїля

Відколи Ізраїль проголосив свою державу у 1948 році — Америка була його союзником-покровителем. Склалися на це дві головні причини: 1) Географічно Ізраїль неначе загороджує шлях совєтському імперіялізмові, який успадкував від царату мрію запанувати над Перською затокою і дійти почерез неї до Індійського океану; і 2) в Америці — це найчисленніша й економічно найсильніша жидівська громада, яка поруч з Американською медичною асоціяцією втримує найсильніше „лаббі" в кулюарах Конґресу. Нічого й казати — жиди у великій мірі заволоділи засобами масової інформації. Совєтський Союз перестав бути загрозливим чинником, але ЗСА не перестали бути протектором Ізраїля і проізраїльське становище стало наче традиційне в американській закордонній політиці. Воно позначилось у всіх трьох ділянках: у політиці Америка справила перекреслювала своїм вето неприємні для Ізраїля революції Ради Безпеки Організації Об'єднаних Націй, коли арабський світ раз-у-раз звертався із скаргами на Ізраїль. У військовій ділянці — ввесь могутній ізраїльський арсенал зброї походить з Америки. І він не коштував нічого Ізраїлеві, бо Ізраїль традиційно стоїть на першому місці американської допомоги закордонові. Ще в минулому році Ізраїль отримав три більйони долярів готівкою і доставами. Коли у цьому році у зв'язку з редукцією американського бюджетового дефіциту й конечністю прийти з допомогою колишнім комуністичним сателітним країнам, які усамостійнилися, зменшено допомогу Ізраїлеві до 700 мільйонів дол., то зчинився крик.

Аж ось 8-го жовтня цього року ізраїльська поліція стріляла до палестинських демонстрацій в Єрусалимі, було 21 вбитих арабів і кількасот їх вона ранила. У цілому світі залунали голоси обурення і протесту. Рада Безпеки ООН прийняла резолюцію з натавруванням поведінки ізраїльської поліції та вимогою перевести слідство в цій справі під авспіціями Об'єднаних Націй. Америка вперше за всю історію ООН голосувала також „за". Ізраїльський уряд під проводом непримирливого прем'єра Їцака Шаміра, голови націоналістичної партії Лікуд, висловив „жаль", що Уряд президента Джорджа Буша повівся „несправедливо" та голосував проти Ізраїля, „щоб зберегти при собі арабських союзників на фронті проти Іраку". Але, мовляв, ця протиізраїльська революція сприяє Саддамові Гуссейнові, диктаторові Іраку. Шамір змісця відкинув вимогу Ради Безпеки ООН, щоб Міжнародна комісія розслідила згадану масакру арабів. Президент Буш звенувся з апелем до Шаміра, щоб цей пішов на співпрацю з Організацією Об'єднаних Націй. Шамір рішуче відповів „ні". Рада Безпеки ООН натаврувала таке становище Шаміра і Америки знову приєдналася до такої резолюції.

Створилася диковинна ситуація. Саддам Гуссейн утотожнював Америку з Ізраїлем, граючи на ворожих супроти Ізраїля настроях усього арабського світу. Тепер Ізраїль повів словесну кампанію проти Америки й Іраку, який нібито нацькував палестинських демонстрантів до провокаційної атаки на поліцію. Їцак Шамір призначив власну Комісію, яка „прослідила" подію з 8-го жовтня ц.р. і проголосила комунікат, у якому виправдує поліцію і всю вину скидає на арабів. Їцак Шамір зробив грубу помилку, бо своєю відмовою від співпраці з ООН і Америкою підсилив підозру, що військо і поліція в Ізраїлі дістали були наказ — бути брутальними супроти арабів, які від двох років розпочали революційними актами протестувати проти хронічної окупації Ізраїлем Правобережжя ріки Йордану і смуги Ґази. Всі спроби замирення, що їх вела Америка, розбивались об спротив Шаміра. Він загострив ситуацію поселюючи жидівських іміґрантів, що масово приїздять з СССР, на окупованих арабських землях, коли Америка рішуче запротестувала — поселюють їх у арабській дільниці Єрусалиму. Ізраїль вважає, що йому „належать" гроші від Америки і військово-політична опіка. Але не рахується ні трішки з інтересами Америки, якій залежить на співпраці з тими арабськими країнами, які орієнтуються на Захід. Та політика Шаміра скінчиться його програю.

Левко Лук'яненко

НАШІ ЗМАГАННЯ

II.

По всій Україні вони пустили своїх агітаторів і відкрили вогонь проти Української Республіканської Партії Руху та всіх інших демократичних організацій, звинувачуючи нас в тому, що саме через нас та наші демократичні зусилля зникли з полиць магазинів харчі та черевики, пральні машини й будівельні матеріяли. Демократи і націоналісти, мовляв, у всьому винні. Поверніть добродіїв-комуністів до однопартійної влади і з'явиться усе відразу. Дивна логіка! Немов би не самі комуністи довели Україну до сучасної руїни!

Щоб залякати простих людей Українською республіканською партією, Рухом та іншими патріотичними силами, не зупиняються ні перед чим. Так, у Городні на Чернігівщині заборонили мітинґ організації „Зелений світ", зареєстрованої і цільком льояльної організації, відмовилися озвучати вигін, незважаючи на те, що я завчасно вдарив голові Міської Ради Сотнику телеграму. Мало того, районні ненависники свободи слова спрямували до середини мітинґарів групи своїх лакуз, що в оточенні міліціонерів чужими піснями заважали Чернігівському самодіяльному хорові і промовцям. Про студентів, що голодували від 2-го до 17-го жовтня, парторг колгоспу ім. Фрунзе Носівського району Чернігівщини розповідав, буцімто Захід платить людям, щоб ішли голодувати, а секретар обкому партії Лісовенко публічно заявляє, нібито я зібрав десятки тисяч бойовиків у Карпатах і ось-ось почну наступ на Київ, ухвалює 12-го вересня. Президією Облради постанову „Про недопустимість дій політизований організацій і угрупувань, у тому числі з інших реґіонів країни по дестабілізації внутрішньо-політичної обставки та правопорядку в області". І його помічник організовує оборону Чернігівщини від небажаних чужих елементів і в селі Кіпті Козелецького району скручують, руки народному депутату УССР Гудимі Олександру та б'ють київський хор „Гомін".

Як страшно хочеться Лісовенку стабілізації, тобто стаґнації! Як сумує він за брежнєвськими часами! І що йому свобода слава й пересування громадян, що йому декларація прав людини і Конституція України?! Важко Лісовенкам розлучатися з барськими привілеями та дозвільним життям.

Ба, переживаємо кінець, 5-річного періоду перебудови, що закінчується втратою Лісовенками необмеженої адміністративної влади. Ми стоїми напередодні нового періоду, що буде періодом поступового зменшення впливу комуністичної партії, періодом розслідування її злочинної діяльности і цілковитого зникнення з політичної арени.

Правду кажуть, ніхто добровільно владу не віддає. Не поступиться добровільно й комуністична партократія, тому українські демократичні сили чекає гостра й запекла боротьба. Коли б не було по всій Україні широкого руху за самостійність, не з'явилася б декларація про державний суверенітет України, коли б не було широкого руху протесту проти союзного договору, Верховна Рада не відклала б його на пізніше, коли б не було голодівки студентів, не було б рішення про резиґнацію голови Ради міністрів Масола та інших важливих рішень Верховної Ради УССР.

І декларація про державний суверенітет України, і наступні важливі рішення залишаться мертвими папірцями, якщо демократичні сили не будуть боротися за втілення їх у життя.

Ми не в кінці боротьби. Ми на переломі. І в цей вирішальний період в глибинах партократії не зникла надія на реванш. І там немало елементів, що задля врятування своїх клясових привілеїв ладні пустити зброю проти мітинґарів і демонстрантів. Керівники Народної Ради, Українські Республіканської Партії, Руху та інші народні провідники мають бути пильні, аби в напружений момент правильно оцінити співвідношення сил і спрямувати настрій і енерґію демонстрантів у правильне русло. Питання тактики в таку годину може набути доленосної ваги.

Згадаймо події 5-го жовтня.

Першого жовтня народ з усієї України прийшов по вулиці Кірова до Верховної Ради зі своїми вимогами. Влада затялася і перемогла народ: людей не пустили на радянську площу і Верховна Рада демонстративно відмовилася поставити питання про відставку Масола.

Закінчення буде.

НАШІ ГЕРОЇ
Ро-Ко

Вячеслав Чорновіл

Якраз мав від'їхати Михайло Горинь додому, як рознеслася вістка, немов передана з самого комунікаційного супутника, що приїжджає до нас другий наш герой — Вячеслав Чорновіл. І наша громада, щоб не пропустити однієї вільної хвилини, відразу запросила його на зустріч з представниками громадських організацій.

Мій приятель, той від політики, негайно мене повідомив про це „теледепешою", пропонуючи стати йому асистентом на цю зустріч. Він іде як представник спортивного товариства. Дещо дивно я почувався у такій ролі, але не маючи 105-відсоткового почуття патріотизму, не міг від такої великої нагоди відмовитися. Все складалося якнайкраще, бо буду один з перших вітатися з Чорноволом.

Однак, десь я колись читав чи хтось мені казав, що в капіталістичній системі господарства є наступний закон: „Якщо щось може статися не так, як треба, воно станеться, і то в найгірший час". І так сталося...

Не зважаючи на переваґу вільного господарства над плянувальним комуністичним, голляндський літак, яким летіли гості, спізнився. Прийшла вістка, що Чорновіл в дорозі захворів, і на аеродром поїхала, завиваючи сиренами, каретка швидкої допомоги. Але друга вістка перегнала першу, що біль у грудях Чорновола пройшов, і він іде на зустріч.

Прибув він із своєю дружиною. Обіймання. Вітання хлібом і сіллю. Зоріють, мов блискавки, з усіх боків фотоапарати. Радість велика!

Замість до шпиталю, Чорновола й його дружину привезли назустріч просто з літака. Мусили вони їсти з нами вечерю, не мавши можливости випростати ноги, не то переодягнутися, мусили вислуховувати промов, і самі промовляти. Правда, з огляду на великодушне скорочення програми, не читали довгого списка громадських представників і так ні Чорновіл, ні його гарна дружина-поетеса з романтичним прізвищем — Атена Пашко, не почули мого „спортивного" прізвища в цю історичну хвилину.

Тим часом Чорновіл мав бути на конференції про голод в Україні, яка відбувалася в Торонтському університеті. На цій конференції сказали, що він уже вийшов зі шпиталю, бо всі тести показалися „добрі". А в діяспорі майже паніка. З Америки дзвонять: „Чи то правда, що Чорновіл „відійшов від нас?" (Запопадливі патріоти навіть відправили Панахиду в одній парафії). У цій метушні Чорновіл з своїм притаманним почуттям гумору при одній нагоді мав сказати, що чується добре, як завжди, особливо між добрим людом, але під такою запопадливою лікарською опікою, мусить трохи похворіти.

Хоч Вячеслав Чорновіл дрібненької будови тіла, але такий самий великий оптиміст, як Горинь, і свято вірить у нашу справу — не то суверенну, але незалежну Україну. Як не вірити, коли 150 студентів на страйковій голодівці в центрі Києва, а до демократичного бльоку депутатів приходять сотні тисяч телеграм із східніх областей „Даже будет самостійная Украіна!" (за правопис і граматику не ручуся).

Через свою „лихо з розуму" Чорновіл натерпівся багато лиха, але не втратив розуму, який повів його на голову Обласної ради Львівської области. Навість не посивів, хоч його чоло „вирозумилося", посівши велику частину його голови.

Бенкет. Величезна заля набита людьми. Немов символічно, на телебаченні в той самий вечір, показували, як здіймали у Львові пам'ятник Ленінові, що стояв на постументі, збудованому з нагробних плит жидівських громадян, польських вояків і січових стрільців з львівських цвинтарів.

Господар бенкету, як годиться, вітає визначних гостей, між якими багато професорів з усіх кінців світу, що приїхали на конференцію про голод. Особливо теплими словами вітає почесних гостей — Вячеслава Чорновола, як незламного борця за права народу, письменника, журналіста, поета і його славну дружину — поетесу Антену Пашко.

Голова КУК представляє почесного гостя, порівнюючи його до франкового каменяра, й з великим відчуттям історичної хвилини читає вірш „Каменяр". Виступає Чорновіл. Він просить вибачення (мабуть, у лікаря, який своїм поглядом прохає, щоб Чорновіл не хвилювався), що не вміє промовляти спокійно, і відразу попадає у запальчивий тон. Говорить швидко, немов не має часу. Бо стільки ще залишається зробити, наздігнати те, що досі не зроблено! (Порахувати хоч би пам'ятники Ленінові, які треба десь подіти, а це ще найменша проблема). Тому, щоб слідкувати за його мовою й все зрозуміти, треба бистрої думки й ясної голови. Але під усім, що він каже, може підписатися навіть сто п'ять відсотковий український патріот.

І наприкінці зробив маленьке спростування. Коли за часів застою він передав за кордон поезії Атени Пашко, хтось помилився, і так видрукували першу й останню збірку поезій „поета" Вячеслава Чорновола. Тепер він „повертає" ці поезії справжній поетесі — своїй дружині, яка один з них прочитала.

Однак навіть на вечері той зловісний закон капіталістичного господарства не покинув нас. Якби на

(Закінчення на стор. 4)

Юрій Шевельов

ХАРКІВ: ПОДОРОЖНІ ВРАЖЕННЯ І ЗАКЛИК

II.

Місто затемненого обличчя, але потужної динаміки і всім корінням і зв'язками в степу. Українському степу.

Коло виходу з харківського аеропорту на мене чекала невеличка делеґація. Вони прийшли з блакитно-жовтим прапором, принесли хлібину гостинности на вишиваному рушнику. Не думаю, що я заслужив на це — я ж не політик. Але приємно мені було — Харків зустрічав мене своїм справжнім, глибинним, дружнім обличчям. Вони раділи моїй появі, але вони також сподівалися на допомогу, якої вони потребують, як повітря. Усій Україні важко дихати без закордонних зв'язків, українських і неукраїнських. Харкову — більше, ніж Києву або Львову.

Три дні в Харкові минули, як сон. Сон, сповнений мало не божевільного сновиддя. Ми оглядали мистецький музей. Відвідали щойно започаткований літературний музей, який уже багато зібрав, а далеко більший апетит має на дальше поповнення й поширення. Були в редакції харківського літературного місячника „Прапор". І, звичайно, університет, моя alma mater і центр культурно-визвольного руху.. (Але характеристично — ні висока адміністрація університету, ні місцеві партійні газети, ні — поготів партійні органи міста моїх відвідин не помітили. Проти прапора вони вже не діють, але контактуватися з людиною з-під прапора — ні, до цього не дійшло).

В університеті я зробив доповідь. Вона не вийшла вдала. Я привіз дві готові, на їхній вибір, — про Григорія Сковороду і про Миколу Ґе та його зв'язок з Шевченком. Але історичні теми, академічні методи не промовляли до їхнього серця. Вони зажадали іншої —

— Розкажіть про самого себе, ми ж так мало знаємо.

Читати лекцію про самого себе — завдання важке й невдячне. Доповідь треба було читати експромтом, а я був смертельно стомлений від вражень і пересувань. Доповідь вийшла плутана й хаотична, як мої дні в місті. Але було багато запитань, усних і письмових. Чимала авдиторія. (Вона була менша, ніж упорядники сподівалися, , бо один курс був мобілізований на „вбиральну кампанію".

Ну, і звичайно, ми просто їздили по місту. Ми — це мої провідники-гостителі-колиґи і я. Харків розрісся несамовито. Те, що було Харковом у мої дні, — тепер не більше, як третина міста. Його в щоденній мові так і звуть — Старий Харків. Як на моє вухо, внутрішньо суперечна назва. Таж увесь Харків молодий, це ж не Америка. Але ні, тепер він уже старий. Новий Харків архітектурно мало цікавий, але, мабуть, більше пристосований до вимог нового часу, без „комуналок", на родину мешкання, може недосконале, але однородинне, не „комуналка" наскільки там родин. Побував я і в своєму старому мешканні, в будинку „Саламандра". Було нас тоді напхано там чотири родини. Тепер — три. І то поступ. А вулиця моя така, як і була, пройшла воєнну руїну й шал перебудов неушкоджена. Тільки при північному її кінці — свіжозбудована нова опера. Недалеко від старої, ця буде тепер оперетою. А старий колись „Березіль", він і далі там таки, тільки й далі, вже від 1933 року не „Березіль", а казенний театр ім. Шевченка. Весняний цей місяць, виходить, не пасує до нових часів.

У театрах сезон тоді ще не відкривсь, побачити будь-які вистави не можна було. І шкода, і добре, бо я був такий стомлений від зустрічей і вражень, що не знати, чи витримав би ще вечірні вистави.

„Старий Харків" став якимсь меншим, вулиці вужчими, будинки сірішими. А може це я став старіший? Але ті, так виглядає й нове місто, воно розбудовується, бігають по двох лініях поїзди метро, споруджується третя, місто повне життя й руху, але де в новій частині міста архітектурно видані будинки, цікаві пам'ятники? Враження сірости походить, либонь, з одноманітности й утилітарної стандартности. Старий Харків був теж не конкурентом Римові або Парижу, але все таки він був різноманітний у своїх нашаруваннях імперського ампіру на козацьке барокко, індустріяльних велетнів на ампір, конструктивізму на індустріяльний стиль межі дев'ятнадцятого й двадцятого сторіччя. З вражень триденного перебування важко сказати, де душа міста („Де твоє обличчя?"). Але здається мені, що воно скоріше в „старому Харкові", хоч і посірілому. А от, коли говоримо про душу, маленький і трохи може сентиментальний епізод, що — хто знає, — може полегшить відповідь на запитання. Може він і суто суб'єктивний. Але хай читач сам судить. Ось вона — історія в таксі.

Час наглив, і ми найняли таксі, щоб проїхатися різними районами міста, новими й старими. Бо хотіли мати хоч дуже загальне враження від різних дільниць міста. Мій університетський колеґа сів ззаду, а я коло водія. Спочатку колеґа оповідав мені про місця й будинки, що миготіли повз вікна автомобіля, потім чимраз частіше втручався шофер. Він знав місто чудово, хоч не був старий — був парубійко десь коло 20-ох років. Парубок говорив по-російськи, ми з колеґою по-українськи. Так говорив і я, звертаючися до водія. Помалу шофер став і собі вставляти українські слова. Ми б назвали це суржиком — трохи презирливо. Але для нього це був місток до української мови. Щодалі ми говорили з більшою зацікавленістю, а українських слів у його мові більшало. Коли наш рейс скінчився, а був він довгенький, парубійкова мова була вже на добру чверть українська. І якось я від-

(Закінчення на стор. 4)

Ярослав Татомир

ЩО Я БАЧИВ В УКРАЇНІ

II.

Як з харчами в Україні?

Невідлучним явищем, що його ми асоціюємо із картиною нашої Батьківщини це — ...„довгі черги під харчовими крамницями..." у Києві та у Львові, у часі між 3-ім і 17-им серпня ц. р. я не бачив ніяких черг перед харчовими крамницями. У цих містах я заходив до кількох харчових крамниць і в кожному я бачив на полицях гарний білий хліб. У деяких я бачив молоко, солонину, а в одній із крамниць якраз відважували якесь мелене м'ясо. Я питаю про хліб наших киян і львів'ян, і вони відповідали, що хліба не бракує.

Перед готелем „Дністер" у Львові, готелевий ресторан продавав кожного дня різного роду канапки та „мінеральну" воду, а теж ковбасу, паковану у пластик, у приблизно кілограмових порціях. Скромні канапки, бейкен або шницель із пластинкою помідора на кромці хліба, коштували 75 копійок, і розходилися швидко, ковбаса коштувала 9 і пів карбованця за кілограм і не мала великого попиту, може тому, що при совєтських заробітках не багато людей може дозволити собі на ковбасу.

Харч у готелі „Москва" у Києві та у готелі „Дністер" у Львові не тільки був достатній, але часто навіть забагатий у товщ і у білковину, зокрема у Києві. Готелеві їдальні були і у Києві і у Львові чисті, обслуга справна, чемна і швидка. У Львові я бачив великий і нервовий натовп перед крамницею з електричними речами і перед крамницею з дитячими убранками.

Як виглядає українське село?

На цьому полі мої спостереження були обмежені тільки до двох районів: до траси Львів — Почаїв — Тернопіль — Львів і до траси: Львів — Самбір — Старий Самбір — Трускавець — Борислав — Львів.

З Києва ми виїздили тільки до Канева, всю дорогу ми зробили кораблем і сіл і зблизька не бачили. Наші приятелі, що їздили автом і по Галичині і по Східній Україні, говорили нам що сьогодні немає великої різниці між нашими селами у Галичині і на Великій Україні.

Селянські хати і села, на вищезгаданих трасах робили добре враження. Уздовж траси Львів — Почаїв і Почаїв — Тернопіль — Львів я бачив багато нових хат, не тільки гарно помальованих, але теж з мальованими орнаментами довкола вікон. Старші хати теж майже всі були недавно помальовані, як теж — всі паркани довкола хат. Присадибна земля, як можна було оцінювати із вікон автобуса, була густо обсаджена — інтенсивно культивована.

Майже біля кожної хати було видно корову, що її часто хтось пас уздовж шляху. Було видно теж біля більшости хат одну або дві-три овечки, кози, одну свинку та по кілька або кільканадцять курей, і малі стада гусей або качок.

Ці спостереження, як теж оповідання про ці справи наших селян із різних околиць Галичини, вказують на те, що наші розумні і працьовиті хлібороби зуміли в умовинах глупої і протилюдської колгоспної системи влаштувати своє життя і дуже часто помагають ще харчами дітям чи внукам, що студіюють у середніх або високих школах у місті.

Піднесення серед великих труднощів

Швидке національне пробудження нашого народу, великий активізм наших політичних центрів на рідних землях, дуже успішне, прямо блискуче переведення таких великих акцій як — „Живий ланцюг", „Перший Собор Духовної України", „Відзначення 500-ліття Січі" та інші масові здвиги нашого люду тим більше подиву гідні, що всі ці акції, що вимагали величезних і духових і фізичних зусиль, відбувалися в умовинах величезних політичних і економічних труднощів країни...

Заробітні платні, зокрема тепер, коли карбованець є майже безвартісний, незвичайно низькі. Наприклад: багато категорій індустрійних робітників, досвідчена медсестра, молодий лікар заробляють приблизно 200 карбованців місячно. Вищі урядовці, визначний інженер — спеціяліст, визначний лікар — директор шпиталя і т. д. заробляють приблизно 500 руб. місячно. У перерахуванні на доляри (один доляр сьогодні 15 або більше карбованців визначний лікар або інженер заробляють сьогодні в Україні 33 дол. і 33 центи місячно, досвідчена медсестра або молодий лікар заробляють тепер 13 дол. і 33 центи місячно!

Щоправда ці смішно низькі платні бодай частинно рівноважені низькими цінами деяких товарів. Так наприклад: літра молода — 16 копійок, буханець хліба — 16 копійок, незлий обід у порядному ресторані — 5 карбованці, більшість часописів 3 до 5 коп., і т. п.

Про господарчі труднощі країни може свідчити теж, наприклад, такий факт, що у порядному готелі „Москва" у Києві ми загалом не мали гарячої води, а в теж кращому готелі „Дністер" у Львові ми мали гарячу воду тільки увечері і вчасним ранком.

У „нещасних" капіталістичних країнах ви можете підкріпитися уздовж шляху, яким ви денебудь мандруєте чи в „Мек-Доналда", то у „Раджерса", чи у „Вендис" і т. п. Але чи наші брати і сестри, що марширували на Січ чи до Коломиї на „Собор Духовної України" мали змогу підкріпитися будь-де уздовж шляху?

Це, що наші брати і сестри не зважаючи на великі труднощі совєтської діяспори блискуче виконували великі і важкі завдання, заслуговує на найвищий подив.

Загальне зауваження

Загальне враження із поїздки в Україну — дуже позитивне і будуюче. Є це перш за все подив для нашого народу, який після довгих десятиліть варварського терору (і перед тим майже трьох століть царського варварства) і понад 15 мільйонів жертв, не заламався і виявляє сьогодні свіжу волю й ентузіязм до дальших змагань за волю і незалежність. Є це теж подив і радість, що не зважаючи на довгі десятиліття варварського винищування наших передових людей, ми бачимо сьогодні на чолі Руху й інших наших організацій провідників високої кляси, людей не тільки дуже ідейних, але водночас дуже розумних.

(Закінчення на стор. 4)

ВІСТІ
НАУКОВОГО Т-ва ім. ШЕВЧЕНКА

Ч. XII.

Адреса НТШ: Shevchenko Scientific Society, 63 Fourth Ave., New York, N.Y. 10003

Пам'ятний рік 175-річчя народження Тараса Шевченка приніс велику й радісну новину: у Львові відновлено Наукове Товариство ім. Тараса Шевченка! Засноване в 1873 році НТШ було в 1940 році, після зайняття Львова совєтським військом, заборонене й мусіло шукати притулок у широкому західньому світі. Об'єднані Головною Науковою Радою постали й існують до наших днів частини єдиного НТШ в Европі, Америці, Канаді й Австралії. До них ось рівно півстоліття після заборони долучилося НТШ львівське.

Ярослав Падох

ВІДРОДЖЕННЯ НТШ У ЛЬВОВІ

Відродження цього нашого найстаршого товариства у своєму родинному місті Львові наступило 21-го жовтня минулого року. На запрошення ініціятивної групи львівських українських учених відбулися установчі збори НТШ. Збори відкрив академик Роман Кучер; про традиції НТШ та перспективи його дальшого розвитку доповідав член-кореспондент Української Академії Наук Олег Романів, а про проєкт статуту НТШ і його програми доповідали вчені М. Ільницький і Олег Купчинський. Збори схвалили відновити НТШ у Львові й намітили початкові праці.

У схваленому статуті зазначено, що він спертий на першому статуті з 4 липня 1874 р. та пізніших його змінах і доповненнях у 1904 і 1909 роках та на статутах НТШ у діяспорі з 9 квітня 1949 р. та Головної Ради Наукових Товариств ім. Шевченка з 27 жовтня 1978 р. Ці останні були раніше передані посланцеві Ініціятивної групи, який в серпні м. р. прибув зі Львова, щоб поінформувати Головну Раду НТШ про намір відновлення НТШ у Львові та її відношення до нього. Треба з найвищим признанням ствердити цю конвенційну чемність. Варто згадати те, що в другому параграфі статуту відродженого Товариства є зазначено, що „Товариство є спадкоємцем традицій НТШ, яке діяло у Львові з 1873 до 1940 року." Головою відродженого НТШ обрано академіка Олега Романова, а секретарем проф. Олега Купчинського.

П'ять місяців після відновлення НТШ відбулася у Львові перша наукова сесія з програмою на тему: „НТШ і українське національне відродження". Сесія тривала два дні, 16-17 березня ц. р., у виповненній залі Палацу культури, яка приміщує біля 700 осіб. До президії, крім керівників сесії, запрошено представників НТШ в екзилі, а саме: проф. Аркадія Жуковського з Франції, проф. Марка Павлишина з Австралії, д-ра Юрія Куриса з Канади й мене, як представника НТШ в ЗСА і Головної Наукової Ради, НТШів. Після доповіді голови НТШ академіка Олега Романова, який доповідав про „НТШ і становлення української національної культури", запрошено до виголошення доповідей представників НТШ в екзилі. Моєю темою був „Розвиток НТШ в діяспорі; досягнення і перспективи". Вона буде надрукована у збірнику, присвяченому цій першій сесії НТШ у Львові.

Це перше публічне наукове зібрання членів НТШ у Львові пройшло дуже справно й успішно. В ньому брали участь не лише члени-науковці, але й представники великої львівської громади, що засвідчувало давню й відроджену популярність вікового НТШ. Немає сумніву, що його відновлення було радісно прийняте всією українською громадою Львова, яка взяла численну участь не лише в наукових сесіях, але й також у прикріпленні пропам'ятних таблиць на мурах двох будинків, в яких перед десятиріччями приміщувалося НТШ і його друкарня та книгарня. Бувши запрошеним до слова я висловив бажання, щоб відновлене НТШ у Львові досягло таких успіхів, як ті, що їх придбало в довоєнних десятиліттях, а зокрема, щоб відзискало свої дві великі кам'яниці, в яких колись приміщувалися бібліотека та архіви Товариства. В посвячені брав також участь посадник Львова Богдан Котик, який прнобіцяв подбати про зворот цих будинків його правному власникові.

Про віднову НТШ , наукову сесію та прикріплення пам'яткових таблиць широко писала вся львівська преса, включно з російськомовною, називаючи по імені присутніх представників НТШ з діяспори, цитуючи їх привіти, а то й поміщуючи їх знімки. Львів остався по-давньому гостинним і великодушним та вірним свому найстарішому Товариству й тим, які його повели до світової слави, що збереглася і дотепер: Михайлові Грушевському, Іванові Франкові та Володимирові Гнатюкові. Над пропам'ятними таблицями маяли блакитно-жовті прапори, до яких сучасний Лавів уже видимо призвичаївся.

Це було на весні ц. р., а півроку пізніше, 3-6 вересня, відбулася друга конференція у вигляді „круглого стола" на оселі „Опір" у Славську на Львівщині. В тематику конференції ввійшли: історія України нової доби; Україна у міжнародних відносинах; суспільно-політичний рух на Україні в XI ст.; історія Гетьманщини; релігійне життя на Україні, історія середньовічної культури України, Україна і Схід та українське джерелознавство й археологія. В цій конференції вдруге взяли участь представники всіх НТШ у світі: ЗСА 14, Канада 5 та по одному з Франції, Німеччини й Австралії. Доповіді й дискусія будуть надруковані в окремому виданні.

Перед „круглим столом" у Львові відбулося засідання представників усіх НТШ, на якому обговорено низку важливих проблем співпраці на майбутнє, зокрема, питання видань, перед усім продовжування столітньої серії „Записки НТШ". Представники НТШ в діяспорі запросили голову НТШ у Львові академіка Олега Романова з дружиною на відвідини, які відбудуться пізної осени ц. р.

Микола Галів

НТШ І ПЕРЕБУДОВА

Подобається це чи ні, але, по волі чи по неволі „перебудова", чи, як звик вже майже весь світ її називати, „перестройка" і „гласність", у якійсь мірі, включилась у весь політичний західній світ. Ми не раз навіть не відчуваємо, як вона просувається і непомітно відбувається на наших очах. Навіть ті екстремісти, що заперечують присутність цих факторів і твердять, що це, мовляв, все штучне, неправдиве, підступне і нереальне, зроблено, мовляв, для того, щоб тільки всіх обдурити, самі мимоволі включились у дію змісту цих форм. Можна б це називати власними іменами, але це було б зайво, бо кожний це бачить.

Ми є безпосередніми свідками, як ці ніби магічні слова, практично поширились і вростають у життя не тільки комуністичного блоку, але вони радіють і не залишаються без впливу на всі сфери життя на Заході — політику, культуру й економіку. Можна сказати, що це неповторне явище в історичному розвитку людства. Здається, що тепер немає такої сили, яка могла б зупинити розвиток цього явища, навіть, якщо б це бажав зробити основник і творець цих слів „перестройки" і „гласности", себто президент СССР Михайло Горбачов. Ці слова набрали такої динамічно практичної сили, що годі їх зупинити.

Коли ж ідеться про українську діяспору, то ніхто серед неї, навіть найбільш екстремні, які переконано вірять, що вони є імунні від цих впливів, не можуть заперечити, що їх ці події не заторкнули. Мова нашого щоденного життя є тільки незаперечними доказами цього явища. Варто звернути увагу і підкреслити, що ці явища перебудови і гласности мали і будуть мати чималий вплив на нашу культуру, наукову і навіть політичну діяльність української діяспори. В даному випадку маю на увазі Наукове Товариство ім. Т. Шевченка з централею в Ню Йорку.

Добре знаємо, що український науковий, культурний, економічний і професійний світ в Україні був звужений до мінімуму і майже повністю ізольований від вільного західнього світу. Іншими словами, можна без перебільшення сказати, душився, не мав можливости вдихнути свіжих творчих сил. І коли відкрилась найменша шпаринка, щоб дихнути свіжим подихом, не брежнівським, застояним повітрям, то не можна було відмовитись, щоб не допомогти нашим братам в Україні, не подати їм нашої братньо-дружньої руки. І коли така нагода виявилась реальною, то Наукове Товариство ім. Т. Шевченка було одним з перших, яке спромоглося на відважний крок, подавши дружню руку не тільки українським дисидентам, але також українським науковим силам, які також діяли у роки застою Брежнєва і Щербицького. Таким чином, Наукове Товариство ім. Шевченка радо служило своїм форумом для одних і других, наших братів великого одного українського народу.

Першою ластівкою, незасекреченою, можна назвати форум Шевченкознавчої Конференції, що відбулась заходами Наукового Товариства ім. Шевченка, співгосподарями якої також були Українська Вільна Академія Наук й Український Науковий Інститут Гарвардського Університету (УНІГУ), з нагоди 175-річчя з дня народження Тараса Г Шевченка. В цій конференції, що відбулася 25 березня 1989 р. у залі Нюйоркського університету в Ню Йорку, вперше взяли спільну участь українські науковці з України і українські науковці у діяспорі, ось їх імена: Іван М. Дзюба, Раїса П. Іванченко, Микола Г. Жулинський з України, Юрій Шевельов — патріярх слав'янських мов, Ярослав Падох, Омелян Пріцак, Іван Фізер, Юрій Грабович і Леонід Рудницький з діяспори. Це була справді подія в історії української науки, яка розвивалась на основі перебудови і яку українська громада щиро підтримала.

Після цього на форумі Наукового Товариства ім. Шевченка виступали українські десиденти, що приїжджали з України, як також українські вчені, професіоналісти. Спершу назвемо тільки імена наших відомих дисидентів, які мали силу волі, витривалости і відваги в роки застою обстоювати, українську самобутність у всіх її аспектах. Одним із перших був Степан Сапеляк, який виступив 15 квітня 1989 р. з розповіддю про своє ув'язнення і заслання та зачитав свої поезії, присвячені Т. Шевченкові. Олесь Бердник доповідав 16 вересня 1989 р. про „Духовне відродження України". Микола Горбаль, 7 жовтня 1989 р. промовляв біля пам'ятника Т. Шевченка у Вашінґтоні. Відомий філософ Євген Сверстюк 23 грудня 1989 р. говорив про „Духовні процеси України". На переломі 1989 і 11990 років, себто 30 грудня 1989 р. виступила широковідома українська поетеса Ліна Костенко, яка говорила на тему: „Сьогоднішня ситуація української літератури". На жаль, цей вечір з виступом Л. Костенко занотований у пам'яті Наукового Товариства ім. Шевченка не надто щасливим.

Черговим виступом зі сторони українських дисидентів був виступ редактора журнала „Катедра" Михайла Осадчого, який відбувся 2 березня 1990 р. Це був авторський вечір М. Осадчого, де читали його

(Закінчення на стор. 4)

ЧЛЕНИ УПРАВИ НТШ І ГОСТІ З УКРАЇНИ ПІСЛЯ ШЕВЧЕНКІВСЬКОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ

На закінчення річної наукової Конференції, присвяченої творчости Т. Шевченка, у березні 1990 року управа НТШ гостила її учасників, серед яких було багато доповідачів з України. На світлині: група гостей з України з членами Управи НТШ А.

У 70-РІЧЧЯ Д-РА ПЕТРА МОЦЮКА

СВОГО НАЙБІЛЬШОГО СУЧАСНОГО ДОБРОДІЯ Й ПРИЯТЕЛЯ, ЧВЕРТЬ-МІЛЬЙОНОВИЙ ФОНД ЯКОГО СКРІПИВ ВИДАВНИЧУ ДІЯЛЬНІСТЬ НТШ, СКЛАДАЮТЬ ПРИЗНАННЯ Й ПОБАЖАННЯ ДОВГОГО, ЩАСЛИВОГО ВІКУ У ГРОМАДСЬКІЙ ПОШАНІ Й ПРИЯЗНІ.

УПРАВА Й ЧЛЕНСТВО НТШ

Проф. Я. Гурський відійшов на емеритуру

На світлині: проф. Є. Гурський посередині, справа проф. Л. Рудницький, зліва проф. Я. Білінський.

Восени минукого року в Сиракюзькому університеті відбулося прощання з приводу відходу на емеритуру проф. Якова Гурського.

У святочній програмі брали слово товариші — професори того ж університету, а також виступали діти Я. Гурського з грою на бандурі. Спомини про свою працю в університеті розповів сам новий емерит, а тепле довше слово про дружбу з Я. Гурським виголосив проф. Леонід Рудницький. Він згадав про їхню спільну працю на курсах УВУ в Мюнхені впродовж двох десятків років, де він з подивом обсервував відданість Я. Гурського як учителя, хоч він науковцем на міжнародному рівні. На думку Л. Рудницького, проф. Я. Гурський не лише ставився до своїх студентів з великим вирозумінням і любов'ю, але ставив завжди їхнє добро перед своєю науковою кар'єрою. І саме ця педагогічна праця була його покликанням і їй віддавав він усі свої сили. Тому проф. Я. Гурський може тепер спокійно відійти на відпочинок з почуттям, що він допоміг цілим поколінням студентів стати кращими членами людської спільноти.

Відомості з канцелярії НТШ

В останньому часі канцелярія НТШ, крім поточної праці підготови доповідей і наукових конференцій, приймає відвідувачів з України, Польщі, Чехо-Словаччини, Румунії, яким присвячує належну увагу та обдаровує їх виданнями НТШ. Крім цього, НТШ висилає свої видання, як також дублікати книжок до Бразилії та інших місцевостей українського поселення.

Знову приготовано 12 пачок з книжками, кожна по 50 фунтів, на адресу семінарії Отців Василіян у Бразилії, а перед тим було вислано 16 пачок книжок на цю саму адресу. Передано дві пачки Записок НТШ, біля 80 фунтів, до бібліотеки нововідновленого НТШ у Львові, які забрав зі собою д-р Ярослав Ісаєвич, заступник НТШ у Львові. Переслано більшу кількість книжок о. Миронові Михайлишинові до Кракова. Д-р Володимир Мокрий, що є українським послом до польського парляменту також одержав видання НТШ для бібліотеки, що організується при Фундації св. Володимира у Кракові.

Наші науковці з Києва як д-р Сергій Білокінь шість пачок книжок НТШ, взяв зі собою до Києва. На адресу Спілки українських письменників у Києві вислано кільканадцять видань для проф. Анатоля Погрібного. Відвідав НТШ і д-р Любомир Пиріг з Києва, якого також обдаровано нашими виданнями як багатьох інших.

Належить і варто відмітити, що Наукове Товариство ім. Шевченка одержало багато книжок і цілі бібліотеки від різних осіб, а зокрема від наших дійсних членів. Під цим оглядом не згадуючи попередніх, про які ми відмічали тут, належить в першу чергу згадати д-ра Богдана Романенчука, який подарував свою багату і цінну бібліотеку та надзвичайно цікавий і великий архів. Все це разом велика і неоцінена вартість, з якої користатимуть молоді дослідники науковці.

НТШ одержало також цінну бібліотеку 18 пачок книжок від свого активного члена д-ра Володимира Пушкара з Філядельфії. Ці книжки ще не опрацьовані і не розложені у бібліотеці, що в найближчому часі станеться, себто будуть опрацьовані і покладені на полицях бібліотеки.

Кілька десяток книжок і журналів передали до бібліотеки НТШ син Станислав і дружина покійного д-ра Семена Федюка. В останньому часі знову для бібліотеки НТШ передав три книжки латинських стародруків Іван Пуйо, до речі, він раніше передав також цінні латинські книжки — стародруки і деякі унікальні українські книжки. Пані Марія Палідвор передала

(Закінчення на стор 4)

З редакції Енциклопедії Української Діяспори (ЕУ-Д)

В 1989 р. праця в редакції ЕУ-Д у Чикаґо велася нормально при затрудненні трьох працівників. В 1990 р. заанґажовано четверту силу (в тому числі дві особи працюють на півставки). Головний редактор д-р Василь Маркусь відбув влітку м. р. дві довші поїздки — до Австралії, Західньої і Східньої Европи для організування там груп співробітників, для консультації з редакторами й авторами, а особливо для устійнення каталоґу пропонованих гасел.

„Австралійський" том є найбільше заавансованим; заступник редактора цього тому д-р Марко Павлишин координує працею створеного там редакційного комітету. Треба сподіватися, що основні матеріяли цього тому, що включатиме також матеріяли про українців в Азії (поза СССР) та в Африці, будуть готові до кінця 1990 р.

Наступним томом щодо часу його виготовлення має бути східньоевропейський, де також зформовано групи співробітників. Але у зв'язку з останніми подіями у Східній Европі, які порушують також долю місцевих українських меншостей і у яких заанґажовані наші співробітники, виглядає, що праця над цим томом може продовжитися.

Праця над західньоевропейським томом поступає також нормально. В Англії, Бельгії і Франції діють робочі групи співробітників, що мають своїх координаторів в цих країнах. Цього літа буде оформлена повна сітка співробітників для західньоевропейського тому ЕУ-Д.

Канадійський і південноамериканський томи ЕУ-Д залишено як останні для редаґування і публікації. Проте, видавничий комітет ЕУ-Д, складений із представників спонзоруючих установ НТШ в Америці і Фундації Енциклопедії Українознавства в ЗСА — та головного редактора, ухвалив приспішити працю над редаґуванням і виданням американського тому ЕУ-Д.

Цьому питанню присвячено і останнє засідання видавничого комітету 4 березня. Головний редактор зобов'язався приспішити працю над цим томом, оформлюючи реґіональні робочі групи та редакційну галузеву сітку співпрацівників. Анґажується до цього різних людей, в більшості колишніх співробітників ЕУ-2, але також нові сили, знавців діяспори в ЗСА або поінформованих людей доброї волі, що знають окремі аспекти життя української спільноти й готові домомогти у цій важливій справі.

Поряд з тим редакція зобов'язалася виготовити комплекс гасел одного реґіону (Чикаґо — Вісконсин — Індіяна), що служитимуть за модель для інших гасел. 250-300 таких гасел мали б бути виготовлені до кінця жовтня 1990 р.

По лінії цього тому, як і цілого енциклопедичного проєкту ЕУ-Д, буде вестися частіша інформація співробітників шляхом неперіодичного внутрішнього бюлетеня, як так само інформуванням української громадськости через пресу.

Установи й особи, що можуть служити інформаційними матеріялами й джерелами для опрацювання гасел, просимо присилати різні видання (пропам'ятні книги, старі альманахи, календарі, книжки) та звертатися до редакції ЕУ-Д на адресу:

Encyclopedia of Ukrainian Diaspora 2247 West Chicago Ave., Chicago, Ill: 60622-4828. — USA Tel.: (312) 489-1339.

ЩИРО ДЯКУЄМО

Наукове Товариство ім. Шевченка почувається до милого обов'язку особливо подякувати Вп. панові Богданові Шматолосі за його безкорисливе полагодження великих посилок книжок до Бразилії до Отців Василіян о. Петра Бальцара, ЧСВВ.

А. Ревакович дістала стипендію ім. П. Андрусіва

Степендійна комісія НТШ в ЗСА, розглянувши декілька внесків на надання стипендії фундованої в пам'ять мистця Петра Андрусева його дружиною Наталією, вирішила надати стипендію на студії мистецтва в Онтарійському мистецькому коледжі Анні Ревакович у сумі 5,000 ам. дол. Молода адептка мистецтва народилася в 1966 році у Польщі. Після закінчення середньої школи розпочала свою мистецьку працю в живописі. В липні 1987 року виїхала з Польщі до Італії на курси, організовані УКУ в Римі, а відтак до Канади, де вступила у мистецький коледж Онтаріо і студіює вже третій рік як повноправна студентка. Крім студій вона включилася в українське культурне життя в Торонто, брала участь у мистецькій виставці молодих мистців з Польщі та оформила дві книжки з видавництва Нюйоркської групи. Не маючи рідних у Канаді та студіюючи повний час, А. Ревакович не має змоги заробляти додатково на науку і тому прийняла наділення її стипендією ім П. Андрусева з великим зворушенням.

Наукове Товариство ім. Шевченка складає велику подяку й признання Наталії Андрусів за створення постійного стипендійного фонду для допомоги студентам мистецтва й надіється, що її приклад заохотить інших піти її шляхом. Основний фонд у сумі 25,000 дол. постійно збільшується новими пожертвами.

Анна Ревакович

СКАРБИ З АРХІВУ СЛ. П. Б. РОМАНЕНЧУКА

У великому архіві сл. п. проф. Богдана Романенчука, дійсного члена Наукового Товариства ім. Шевченка в ЗСА, що він його призначив для бібліотеки НТШ, та який тепер впорядковується, крім цінних та вартісних книг з ділянки української мови і літератури, знаходиться також обширна переписка з різними українськими культурними діячами цілої діяспори.

Слід відмітити не лише це, але також переписку з такими постаттями як покійний Патріярх, кардинал Йосиф Сліпий, а також з цінними провідниками політичного життя.

Саме ця частина архіву буде вартісним джерелом для майбутніх дослідників і науковців.

Бібліотека НТШ у Ню Йорку радо приймає цікаві архівні матеріяли, що находяться серед нашого громадянства, як також рідкісні українські книжки. Бібліотека відкрита для усіх, що шукають за матеріялами із україністики.

В пам'ять інж. М. Семанишина

У пам'ятну неділю 30-го вересня цього року відбулося посвячення пам'ятника на могилі бл. п. інж. Миколи Семанишина на українському цвинтарі Св. Андрія Первозванного в Бавнд Бруку, Н. Дж. при численній участі родини, приятелів, друзів і громадян зі стейтів Ню Джерзі, Ню Йорку та Пенсильвенії. Чину посвячення довершив Владика зі Стемфорду Василь Лостен.

Проєкт оригінального пам'ятника з чорного мармуру зробив син інж. Зенон Семанишин з участю родини. Емблема ОУН, якої визначним членом був покійний від ранніх літ, прикрашує надгробний напис. На плиті є вирита синтеза: „Поспіх, наука, віддана праця для свого народу, це дзеркало твойого життя".

Бл. п. інж. Микола Семанишин походить з Брошнів -Долина. Після закінчення гімназії вписався на політехніку до Львова. Активно включається в працю і боротьбу з тодішним окупантом України — брунатною гітлерівською навалою, стає активним членом Організації Українських Націоналістів. Своєю працею і здібностями вибивається на провідні становища. Він активний, провідний, ініціятивний. Сам ішов і проваддив за собою інших, а важкий це був шлях. У цій праці у підпіллі були удари, арешти і жертви. З незалежних від нього причин був змушений покинути студії, рідну Україну та вирушати в далеке невідоме.

В часі мандрівки затримався на деякий час у Тиролю. Там пізнав Марійку Кульчицьку і з нею одружується. Нав'язав контакти з членами ОУН і був зв'язковим. Вибравши тирольський капелюх „на чорно", переводив через кордон визначних членів до Швайцаії.

Опісля переїхав до Баварії, до Мюнхену. Не втрачаючи часу, записався на політехніку і включився у громадське і політичне життя.

В 1949 році пощастило йому переїхати з родиною (бо вже була їхня улюблена доня Квітя) до ЗСА. Він поселився в окрузі Нюарку-Інвінгтоні. Працював, вписався на студії політехніки і їх закінчив, а також знаходив час на працю в суспільно-громадських і молодечій організації СУМ і був активним в ОУН. Пізніше здобув титул магістра.

Працював, змагався, трудився тут, а його думки, прагнення були звернені в Україну. Вірив, що йому доведеться повернутися у рідні Карпати — в Україну.

Працюючи інженером у великій фірмі, йому часто доводилося їздити і зустрічатися з різними визначними науковцями, з якими проводив довші дискусії про ситуацію в Україні та її поневолювачів, одним словом, використовував усяку нагоду, щоб популяризувати Україну.

Покійний був активним членом Організації Оборони Чотирьох Свобід України, Спілки Української Молоді в Америці. Був членом не лише Відділу ООЧСУ чи Осередку СУМА, але й членом головної управи ООЧСУ, членом головної управи СУМА та одним з ініціяторів оселі СУМ в Елленвіллі, Н. Й., де вдалося йому знайти це місце на Оселю, зробити на ній перші кроки розбудови, збирати гроші на її купно, а опісля почати адмініструвати нею.

Був активним у Крайовій Екзекутиві УККА та референтом її мільйонового фонду. В УККА за його віддану працю був відзначений Шевченківською грамотою УККА.

У своїй професійній праці робив багато для громади, до того вживаючи машини для копій, папір, мав час також писати обіжники і їх помножувати.

В громаді в Нюарку-Ірвінгтоні, в якій жив, був одним з ініціяторів купна нового дому і його головою. Був головою Відділу УККА і до сьогодні ті, які цікавилися і працювали з покійним, постійно згадують: „Бракує інж. Семанишина".

Працюючи в громаді, не забував про свою родину, дбав про дружину та дітей — всі троє закінчили вищі студії і працюють за професією. Був точний і солідний у виконанні взятих на себе зобов'язань. Таким він був всюди і на своїй професійній праці аж до трагічного 13-го січня 1988 року: поспішаючи до праці, згинув у автомобільній катастрофі. Св. п. інж. Семанишин крокував серед тих, що були напереді, що були залізним авангардом воюючого Українського Народу.

30-го вересня зібралися чисельно, родина, друзі, щоб після двох з половиною років віддати шану тому, що несподівано і передчасно відійшов від нас.

Після посвячення пам'ятника зійшлися присутні до залі, в якій про покійного із спомином про студентські часи поділився інж. Роман Галібей та представник Відділу УККА з Нюарку-Ірвінгтону Михайло Дзіман.

Фізично нема вже між нами покійного інж. Миколи Семанишина, але пам'ять про нього буде жити серед нас назавжди.

К. Ф.

Відомості...

Закінчення зі стор. 3

рідкісну книгу — ілюстроване видання Історії України М. Грушевського.

Слід відмітити, що за дозволом високоповажної пані Любомири Пежанської переглянено матеріяли довголітнього члена НТШ, широковідомого і працьовитого інж. Михайла Пежанського, який проводив жваву працю для укладання словників, що переховувались у НТШ. Зроблено певну сегрегацію і вилучено окремо книжки і багату збірку словників, які передано для бібліотеки, а окремо відложено дослідні матеріяли Українського Термінологічного Центру і архівні матеріяли, які вже проходять загальне опрацювання. Всі ці книжкові збірки і поодинокі книжки збагатили бібліотеку НТШ, з яких, напевно, будуть користати українські дослідники і славісти.

В останньому часі відомий мистець — театральний декоратор, колишній співпрацівник і декоратор українського театру під керівництвом Володимира Блавацького, а тепер декоратор Метрополітальної Опери в Ню Йорку, маестро Ярослав Клех у присутності своєї дружини і пані Лідії Крушельницької приніс для НТШ цінний дарунок портрет великого формату Тараса Шевченка з 1947 року, що був намальований на унрівському мішку у Регензбурзі. За цей оригінальний історичного значення портрет Т. Шевченка, що буде зберігатись, як особлива цінність НТШ щиро дякуємо маестрові Я. Клехові.

Складаємо нашим меценатам і жертводавцям щиру подяку за подаровані цінні книжки та архіви для НТШ.

Микола Галів, Канцелярія

Вячеслав...

(Закінчення зі стор. 2)

злий знак, кельнерка, що обслуговувала наш стіл, розбила всі тарілки, які з гуркотом грому вдарили по підлозі. Немов на десерт, через хвилину розбила ще дві тарілки. Коли подали другу страву, я довго приглядався, щоб збагнути, що воно таке — кругленьке, маленьке з ґулькою спереду, але моя мудріша половина відразу пізнала, що то курка, а „ґулька" — це вершок грубої кістки.

Не люблю курей, однак для такої великої справи рішив солідаризуватися з усіма, та її з'їсти, бо для мене такі маленькі „притрафунки" неначе необхідний податок доброго громадянина.

Через тиждень відбулося громадське віче. Чорновіл говорив і, виявляючи здорове почуття гумору, відповідав на запити так цікаво, що люди слухали б його до самого ранку, якби знову не лікарська опіка.

Всього не перекажеш. Однак одну історійку варт згадати. На всеукраїнській конференції, яка відбулася у Білому Борі в Польщі, сидів Іван Драч, голова Руху, поруч Юрія Шимка, президента СКВУ. Ця картина спокусила Чорноволове почуття гумору зажартувати: „Оце сидять голови умираючих організацій, — додаючи швидко, — бо за два-три роки буде вже незалежна Україна".

Харків...

(Закінчення зі стор. 2)

чув від динаміки цієї розмови піднесення, і я був певний, що він мав таке саме відчуття. На прощання він простягнув мені руку, а потім заклопотався:

— Ні, я мушу щось вам подарувати, так не можна просто розійтися.

Єдине, що він знайшов у себе в авті, був атлас шляхів Харківщини, і я його дістав. Не був потрібний він мені — не їздити мені тими шляхами, — але чимсь дорогий сувенір. Можете уявити собі шофера таксі в Ню Йорку або Чикаго, який тисне вам руку й щось дарує на пам'ять? І я відчув: Харків і далі має українське серце. Не в будинках, не в пам'ятниках, навіть не в старих церквах, а в людях. Чи це серце заговорило у водієві тому, що от я американський професор, а от говорю по-українському, чи чому — не знаю але я переконаний — воно є.

Ні, ми не мусимо триматися виключно осі Львів — Київ. Щонайменше це має бути Львів — Київ — Харків. Ми не повинні віддати це місто. Кордон з Росією проходить недалеко Харкова. Кордон цей штучний. Його усталювала в головному Москва. Південнозахідня Вороніжчина, південна Білгородщина — історично теж українські землі. Не знаю, чи вони зберегли досі свій український характер після встановлення кордону. Адже минуло понад 70 років цілковитої ізоляції. Сучасні українські діячі на Україні стоять на засаді незрушности сучасних кордонів, навіть коли ті кордони не зовсім справедливі. Засада слушна в сучасних обставинах. Але тим більше мусить українським лишитися північносхідній аванпост України Харків. Утрата його була б смертельною небезпекою для України. І Харків сам змагається за свою українськість. Тільки треба його підтримати. Всіляко — від туристичних відвідин до матеріяльної допомоги.

* * *

І от дальше може бути такою нагодою.

Я вже згадав тут — ми відвідали редакцію журналу „Прапор". Сталося так, що редакція саме радила, як рятувати журнал. Збільшено ціну на папір. Пошта різко піднесла оплату за пересилання. При його теперішньому накладі журнал цих цін витримати не може. У „Літературній Україні" ч. 40 вміщено „S.O.S." редактора журналу. Це голос тривоги й майже розпачу. І я подумав: а що, якби кожний харківського роду еміґрант передплатив журнал, а то й послав би від себе посильну пожертву? А може б знайшовся меценат — особа або фундація, яка б, скажімо, закупила й подарувала папір для кількох книжок або й річників журналу?

Допомога ця оплатиться насамперед якістю журналу. Довгі роки був він обмежений територіяльно і животів на провінційному рівні. Але за останні роки він вийшов на один з перших місць в українській літературній періодиці. Журнал надрукував цілу низку творів високої літературної вартости і животрепетних і справді цікавих статтей. Його автура походить тепер з усіх реґіонів України. Журнал умістив чимало неприступних перед тим на Україні творів письменників еміґрації, творів знищених у терорі й заборонених донедавна письменників. Його передплата зросла не тільки на Харківщині, а — і особливо — в Галичині. Видання це стало всеукраїнським.

Припинення „Прапора" було б болючим ударом по українськості Харкова. Редакція використала б цю подію для русифікації й іншої україномовної періодика міста — про це вже є голоси, дуже хотів би такої нагоди обком партії й споріднені з ним інституції.

Українське серце, українське обличчя Харкова потребують застрику дружньої допомоги. Це і в інтересі української культури. В інтересі і Києва і Львова. Усієї країни. А „Прапор", я певний, винагородить ці зусилля ваговитістю своїх сторінок. Він уже довів, що він з його редакторами й співробітниками заслуговує на довір'я й поміч.

На закінчення, отже, адреса журналу: 310078 Харків, вул. Чернишевська 59, журнал „Прапор".

Головного редактора звуть Юрій Стадниченко. Він і роджений у Харкові і харків'янин усе своє життя.

НТШ...

Закінчення зі стор. 3

твори, як також автор, М. Осадчий, читав особисто свої вірші.

З недисидентів на форумі Наукового Товариства ім. Шевченка виступали: ред. журнала „Всесвіт" Олег Микитенко, 21 вересня 1989 р. говорив на тему „Сучасний стан перекладної літератури в Україні". Володимир Мокрий 7 жовтня 1989 р. промовляв біля пам'ятника Шевченкові у Вашінґтоні і 14 жовтня 1989 р. говорив про повстання Народного Руху України за перебудову. Дочка відомого українського поета Дмитра Павличка, Соломія Павличко виступила 25 листопада 1989 р. з доповідю на тему „Шевченко і сучасна Україна". Юрій Покальчук виступив 2 грудня 1989 р. з доповіддю про „Українську літературу, її перспективи та Народний рух України за перебудову". Вячеслав Брюховецький — 27 січня 1990 р. доповідав на тему „Шлях на голгофу: життєва доля Миколи Зерова". Веньямин Сікора виступав 24 березня 1990 р. на тему „Сучасні економічні проблеми України".

18 березня 1990 р. відбулась десята з черги Шевченкознавча Конференція, у якій удруге спільно виступали українські вчені і редактори з України та діяспори. Знову ж тільки назвемо їх імена: Сергій Білокінь, Іван Дзюба, Ярослав Ісаєвич, ред. „Літературної України" Борис Рогоза і ред. журналу „Дзвін" (попередній „Жовтень"). Роман Федорів — всі з України. З діяспори в цій же конференції брали участь Юрій Шевельов, Ярослав Розумний і Леонід Рудницький.

Анатолій Погрібний, брав участь у спільній конференції, що відбулась на Колумбійському Університеті, 26 березня 1990 р. на тему „Відносини жидів, поляків й українців у їх історичній перспективі. Крім цього А. Погрібний виступив з окремою доповіддю на форумі НТШ, 31 березня 1990 р. на тему: „Українознавчі студії в Україні". Голова „Зеленого світа", д-р Юрій Щербак, 3 травня 1990 р. говорив про Чорнобиль, його наслідки та екологію України. Роман Кучер зі Львова, один з головних відновників Наукового Товариства ім. Шевченка у Львові, доповідав, 5 травня 1990 р. на тему: „Дещо про екологію України". Молодий поет Микола Рябчук, 9 травня 1990 доповідав на тему: „Молода Україна, її творчість і мислення". Тетяна Штанкова, старша архівістка центрального Державно-історичного архіву у Львові, 12 травня 1990 р. подала широкий огляд згаданого архіву у Львові. Два молоді поети Олександер Гриценко і Максим Стріха 25 травня 1990 р. говорили про сучасні події в Україні, вибори, літературу і молодь України.

На спільній зустрічі, яку влаштувало НТШ разом з Українсько-Американською Фундацією Охорони Здоров'я, що відбулась 26 травня 1990 р., доповідав на тему „Проблеми народного здоров'я та допомога потребуючим у чорнобильській трагедії" д-р Борис Білинський, а також д-р Володимир М. Борис. Крім цього, на цій самій зустрічі виступив директор бібліотеки ім. Василя Стефаника у Львові Михайло Лізанець, який поділився інформаціями про бібліотеку та подав свої пропозиції, що можна зробити, щоб зберегти рідкісні книжки.

12 липня ц. р. відбулася зустріч з молодим талановитим поетом з Києва Ігорем Римаруком, який розказав про розвиток сучасної поезії, її напрямки та прочитав кілька своїх поезій, написаних у християнському дусі. Після цього 25 липня виступив другий загальновідомий поет Павло Мовчан, який є депутатом Верховної Ради України, провідним членом Руху. Він виголосив доповідь на тему „Наша незалежність і майбутність". Особливо цікаво доповідав 23 серпня ц. р. молодий депутат міської Ради у Рівному, кандидат філологічних наук, член Европейської Асоціяції Лінґвістів і член комісії реалізації української мови Юрій Шевчук з Рівного. Він говорив на тему „Демократична влада у Рівному: її проблеми, здобутки і перспективи". Про ситуацію української меншини у Польщі доповідав 30 серпня молодий і талановитий журналіст, редактор журналу „Зустрічі" Мирослав Чех з Варшави.

Винятковим був виступ постійного представника УССР до ООН Геннадія Удовенка, що відбувся 6 вересня. Амбасадор говорив на тему „Декляраця про державний суверенітет України та становище до цього документу Постійного представництва УССР до ООН". Цей виступ також можна назвати історичним, бо це вперше офіційний представник УССР виступив перед українською діяспорою. Звичайно, щось подібного до цього часу не могло статися. Виступ Г. Удовенка притягнув багато зацікавлених послухати його думок до згаданої теми. До виняткових доповідачів слід зарахувати д-ра Марека Цесельчика, що від 1981 року живе у Мюнхені, автора цікавої (на польській мові) книжки про КҐБ, дослідника і публіциста, який 13 вересня говорив на тему: „Чи перебудова доживе до 1993 р."

Тут подано тільки перелік осіб і теми, з якими виступали наші гості з України. Треба підкреслити, що це є досить широке полотно, на якому накреслено минулі і сучасні обставини України. Було вкладено чимало праці і зусиль, щоб бути взаємно поінформованим і дати можливість нашим братам з України вийти хоч трохи у широкий вільний світ, щоб Україна також стала відомою на міжнародному політичному, науковому й економічному ринку.

ЗВЕРНЕННЯ

18-го лютого 1990 р. ми завершили перший етап будови пам'ятника-склепіння (братської могили) у Везін-Шалеті у Франції з посвяченням склепіння і перевезенням тлінних останків 26-ох вояків Армії УНР з цвинтаря в оселі для старших людей в Абондані до Везін-Шалету. Реалізація першої частини будови — закупівля землі, перевезення костей до Везін-Шалету, будова склепіння — значною мірою уможливили скромні дари українських жертводавців з Франції і Америки та щедра пожертва Братства „Броди" з ЗСА, за що ми складаємо цим шляхом нашу щиру подяку.

Завершення цілої акції будовою пам'ятника вимагатиме немалих додаткових фінансових засобів, які переходять спроможності української громади у Франції.

Тому звертаємося до ширшого українського загалу із закликом допомогти нам збудувати пам'ятник і продовжити акцію перевожування до братської могили у Везін-Шалеті тлінних останків з могил в ближчих і дальших околицях Парижу, яким загрожує знищення, і таким чином увіковічнити пам'ять тих, які жертвою свого життя будували наше спільне майбутнє — зберегти пам'ять колишніх вояків Української Народної Республіки.

Наше звернення з подвійною палкістю адресоване до тих колишніх наших співжителів, які виїхали з Франції, а зокрема з Везін-Шалету, до Північної Америки.

Всі пожертви будуть потверджені оголошенням у пресі. Просимо вашу пожертву скеровувати на: Mr Dimitry Ekczynsky, Paroisse Saint Andre 16, Rue Gaston Jaillon 45120 Vesines — Chalette (Frace).

За комітет будови пам'ятника-склепіння:

Дмитро Екчинський
голова

Колекція гуцульської кераміки С. Пушкар в Українському Музеї

У вересні 1990 року д-р Володимир Пушкар з Філядельфії подарував Українському Музеєві в пам'ять своєї покійної дружини Стефанії колекцію кераміки з таких визначних осередків гончарства, як Косів та Пістинь.

Ця дібрана та зформована колекція, яку св. п. Стефанія привезла з собою з України і дбайливо зберігала протягом усіх мандрів еміґрації, нараховує 23 підписаних виробів косівської кераміки Григорія і Павлини Цвіликів і 14 виробів належить майстрам пістинської кераміки початку століття. Колекція представлена творами одних з найкращих представників гуцульської кераміки цього століття.

В колекції є калачі, миски, плесканки, різноманітні збанки, свічники-трійці. Ця надзвичайна збірка вже є рідкістю і на рідній землі, а в Америці подібна колекція стає унікальністю.

Нюйоркський глядач матиме змогу оглянути цю кераміку на виставці народного мистецтва, де будуть експонуватися придбані і подаровані музеєві зразки мистецтва протягом останніх років. Присвячується виставка довголітньому голові Управи музею д-рові Богдану Цимбалістому.

ВИСТУПАЮЧИ В телевізійній програмі Сі-Бі-Ес, секретар департаменту оборони З'єднаних Стейтів Ричард Чейні заявив, що він не виключає, що на Близький Схід будуть післані додаткові значні контингенти американських військ. Р. Чейні ухилився від відповіді на запитання про те, скільки саме американських вояків буде відправлено в Савдійську Арабію, однак заявив, що мова може йти про доставу в реґіон кілька дивізій повного складу. Покликуючись на дані, одержані від авторитетних співробітників департаменту оборони, кореспондент аґентства Ассошіейтед Пресс Джан Кінґ пише, що збільшення за рахунок перекидання в даний реґіон бронетанкових частин, які замінять десантні підрозділи. Загальний плян мобілізації американських частин і відправлення їх на Близький Схід підпише Президент.

ЛІДЕРИ ДЕМОКРАТИЧНОЇ більшости у Конґресі прийняли конституційну поправку, яка дає їм право на відкликання з вакацій і висловлення своєї точки зору на випадок, якщо Президент оголосить війну Іракові. Згідно з існуючим правилом, лише Президент має право вернути законодавців до виконання своїх обов'язків, однак поправка, запропонована спікером Палати Репрезентантів Томасом Фолі і лідером демократичної більшости у Сенаті Джорджем Мітчелом, передбачає самостійні дії сенаторів і конгресменів. У поправці, зокрема, сказано про необхідність створення групи з 18 законодавців, з якими Президент повинен проконсультуватися, перш ніж оголосити війну Іракові. Адміністрація президента Буша вважає, що війна неминуча, але сенатори і конґресмени в більшості вважають, що близькосхідня проблема буде вирішена мирним шляхом.

Українська громада Ню Йорку пом'янула генерала-хорунжого Р. Шухевича

У березні цього року минуло сорок років з дня геройської смерти генерала-хорунжого, головного командира Української Повстанчої Армії (УПА) Романа Шухевича — Тараса Чупринки, голови проводу Організації Українських Націоналістів і генерального секретаріяту Української Головної визвольної Ради (УГВР).

Сорок років тому відійшла від нас велика людина під усіма аспектами суспільно-політичного, національно-культурного і релігійно-церковного життя. На жаль, досі не написано монографії про Романа Шухевича, на яку він заслуговує.

Виступає М. Прокоп

Кругла дата послужила для того, що зорганізована українська громада у діяспорі відзначила цю світлу й геройську смерть відповідними святочними імпрезами. У метрополії Ню Йорку заходами всіх українських комбатантських організацій різних військових формацій, 13 жовтня ц. р. в Українському Народному Домі відбувся „Вечір спогадів, спостережень, оцінок". Вечір відкрив коротким вступним словом голова Комітету Лев Футала, колишній учасник, провідний член і командир Української Повстанської Армії. У своєму слові він накреслив загальну сильветку Романа Шухевича, вказав на його особливі риси та винятковість його постаті у ці дуже скрутні і безвиглядні часи для українського народу. Після короткого вступу голова Комітету Лев Футала представив першу доповідачку ред. Ольгу Кузьмович.

Ольга Кузьмович говорила про Романа Шухевича не як про героя, себто про той час, коли ще Роман героєм не був. Вона дбайливо опрацювала сильветку Шухевича, яка базувалася на особистих спостереженнях і на розповідях тих осіб, що безпосередньо знали Романа. О. Кузьмович підкреслила особливі риси, якими Р. Шухевич звертав на себе увагу. Вже в той час ім'я Романа мало своє значення. Він відзначався у спорті. Мав своєрідну харизму, яка йому приєднувала приятелів. Називала багато цікавих епізодів з життя Романа Шухевича до часу, поки він став українським героєм.

Л. Футала представив чергового доповідача — ред. Ярослава Гайваса, називаючи його як провідного члена Організації Українських Націоналістів, який після

(Закінчення зі стор. 6)

МЕЙОР ВАШІНҐТОНУ Меріон Беррі є засуджений на шість місяців тюрми з умовним відсуненням кари на один рік, але мусить заплатити 5,000 дол. за те, що йому доказано посідання наркотиків. Суддя також доручив мейорові зголоситися на програму для наркоманів і в часі відложення кари його будуть перевірювати, чи він далі не вживає наркотиків.

Що я бачив...

(Закінчення зі стор. 2)

Теперішнє піднесення нашого народу і теперішня розумна політика його провідників тим більше подиву гідні, що загальна політично-господарча ситуація у Совєтському Союзі є незвичайно скомплікована і неможлива до швидкої направи. Це, що Ленін, Сталін і їх заушники руйнували 70 років, неможливо направити за кілька літ.

Ми часто чуємо нарікання на Міхаїла Ґорбачова, мовляв: „Якщо б Ґорбачов погодився на цілковиту незалежність України й інших совєтських республік, то вже змінилося б на краще..." Ці наші „експерти" не здають собі справи із незвичайних економічних труднощів при переході із комуністичної на вільну господарчу систему а у додатку не беруть до уваги таких прикрих фактів дійсности, як те, що в Україні є ще поважні і добре озброєні сили КҐБ, що в Україні існує ще сильна Комуністична партія, що в Україні живе ще понад 11 мільйонів росіян і тільки мала частина із них є прихильниками незалежности України і що в Україні є ще щонайменше 5 до 10 мільйонів хахлів і малоросів.

Історія, дуже правдоподібно, признає Ґорбачову заслугу у тому, що він зумів у дуже небезпечний час розпаду совєтської імперії і переходу від комунізму до демократії, без уживання масового терору, не допустити до великих громадських і етнічних заворушень, які могли б прибрати незвичайно криваві і руйнуючі форми.

Коли ми говоримо про сьогоднішний стан в Україні, ми не можемо поминути двох явищ, які мають дуже великий вплив, на політичні зміни в нашій Батьківщині. Йдеться про свободу слова, яка сьогодні існує в Україні та буйний, стихійний, могутній розквіт в Україні нашої преси та, загалом, українського друкованого слова.

При цій нагоді, слід звернути увагу читачів на те, що передплата кращих часописів із України, таких наприклад, як „Літературна Україна" або „За вільну Україну", є безцінним і незаступним сполучником з Батьківщиною, який дає нам змогу глибше пізнавати і краще розумітити все що діється в Україні, відновити наш зв'язок з нашим народом, дає нам змогу національно — воскреснути...

Наш дальший політичний проґрес в Україні залежатиме у дуже великій мірі від цього чи Рухові вдасться зактивізувати найширші маси нашого народу на рідних землях. Однією з великих перепон на тому полі є недостача таких засобів ширення інформацій та ідей як друкарні, копіювальні машини, комп'ютери, факс-машини і папір до всіх цих машин.

Одним, хоча не єдиним обов'язком нашої еміґрації, є якнайшвидше помогти Рухові в Україні придбати потрібні їм машини і папір. Щоб акція такої допомоги діяла якнайбільш доцільно та економічно, для цього треба створити, якнайшвидше дві секції: Провід Руху повинен створити секцію, яка повідомляла б комітет допомоги Україні у вільному світі яких машин треба, скільки і для кого в Україні. Наш комітет допомоги Україні (коли він вже вкінці оформиться) повинен би покликати до життя спеціяльну секцію) із спеціялістів, які знають друкарські і копіювальні, і факс-машини і т. п.) які дбали б про те, щоб машинерію, що їм купується Україні, була відповідної якости, якщо уживана машинерія, то щоб надавалася до вжитку, якщо ушкоджена, щоб її можна було направити і т. п. (Ця секція дбала би теж про те, щоб купувати машини по якнайкращій ціні та із якнайкращими ґарантіями).

Наша Батьківщина потребує нашої допомоги. Від того чи ми дамо її чи ні, і як швидко і в якій висоті, залежатиме успіх чи неуспіх теперішніх зусиль нашого народу здобути волю і незалежність. У цей великий, історичний момент ми не можемо розглядати допомоги Україні як — „ще одну збірку".

Наша жертвенність на фонд допомоги Україні повинна бути співмірна до величини і ваги історичного моменту, який наша Батьківщина тепер переживає.

ПЛАСТ В УКРАЇНІ РОЗВИВАЄТЬСЯ

Ню Йорк (Прес. Служба ГПБ). — Останні літні місяці позначилися живими контактами Головного Пластового Проводу із пластунами в Україні а рівночасно іхньою діяльністю.

Після відвідин в ЗСА і Канаді заступника голови Крайової Пластової Ради в Україні Олександра Криськова і його святочного заприсяження на Пластовій Оселі „Вовча Тропа" в дні 8-го липня, О. Криськів повернувся до Львова, де негайно розпочав плянований вже раніше вишкіл пластових провідників в горах Карпатах. Табір пройшов з повним успіхом, а на ньому побували також старші пластуни із ЗСА, Німеччини і Франції, що саме в тому часі відвідували Україну.

З початком серпня в Україну виїхали з нагоди III Світового Конгресу Українських Лікарів голова Головної Пластової Булави пл. сен. Орест Гаврилюк, його заступниця з Канади пл. сен. Таня Джулинська, генеральний секретар пл. сен. Ігор Король і три голови Крайових Пластових Старшин — з Німеччини пл. сен. Марта М'яковська, з Канади пл. сен. Орест Джулинський і зі ЗСА пл. сен. Ольга Кузьмович. Перебуваючи у Києві, вони мали нагоду відбути розмови з представниками Пласту в Києві, головно із заступником голови Крайової Ради Сергієм Прудком, та вислухали іхніх думок і плянів.

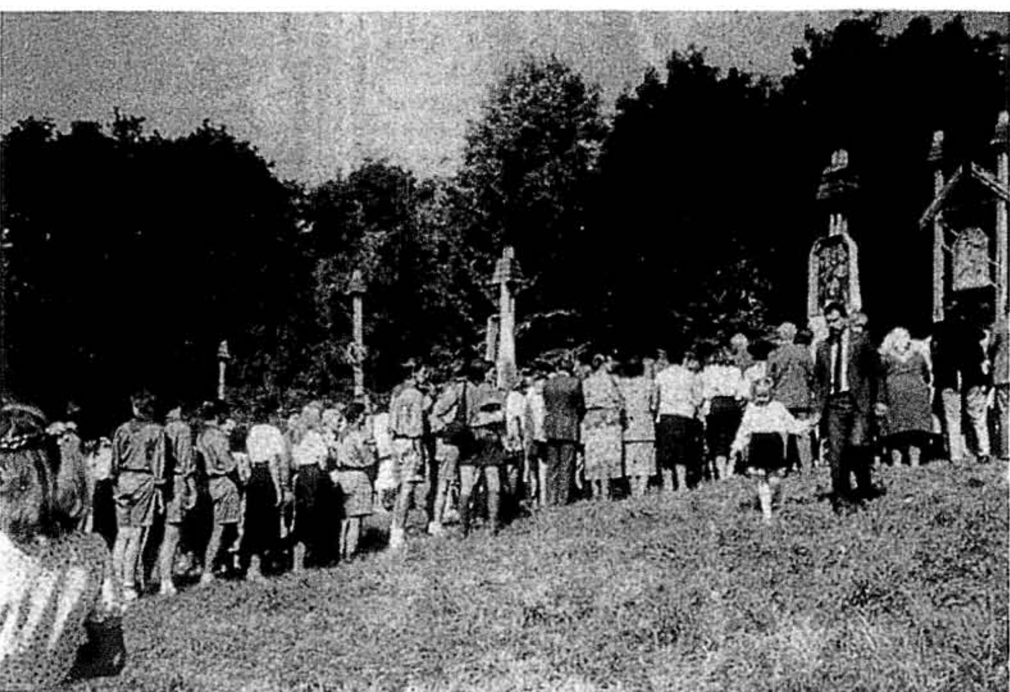
На світлинах: Група пластових виховників вітає перед готелем пластових провідників із ЗСА і Канади.

У Львові присутніх на прогульці членів пластового проводу привітали вже першого ранку біля готелю, де всі вони перебували, зібрані пластуни і пластунки, що закінчили вишкіл виховників і пл. сен. О. Криськів, голова Обласної Пластової Ради у Львові. Пластуни прибули зі своїм національним прапором і частиною в нових, щойно виготовлених одностроях. Разом з ними стануло до збірки четверо пластунів-сеніорів, що постійно живуть у Львові, а в пластовій організації були ще від передвоєнних років. Зворушливими словами і квітами вітали львівські пластуни голову ГПБ і пластових гостей із-за океану, маючи вперше іх у своєму гурті. Того самого дня в суботу 11-го серпня відбулося в присутності пластових провідників із ЗСА, Канади та Німеччини відкриття пластової домівки при вулиці Кульпарківській, а відтак там же переведено сходини президії ГПБ, на якій були також представники Уладу Старших Пластунів і Пластунів Сеніорів ст. пл. Юрій Мончак і пл. сен. Андрій Лемішка, що також перебували в тому часі у Львові.

Перше заприсяження пластунок в Шевченковому Гаї у Львові 12-го серпня.

В неділю, 12-го серпня, після Архиєрейської Служби Божої в Шевченковому Гаї, яку відслужив в асисті численних священиків Володимир Стернюк у присутності соток львів'ян і учасників Конґресу СФУЛТ, молоді пластові виховники в числі 24, які закінчили успішно тритижневий вишкіл в Карпатах, зложили свою пластову присягу. Перед цим святочним актом Митрополит В. Стернюк звернувся до пластунів з теплим словом, в якому підкреслив, що сам був у молодих роках пластуном і тому бажає новим рядам пластунів, щоб вони були вірні пластовим ідеалам, а це вірні Богові і Україні. Він уділив усім пластовим провідникам, що були присутні, як також першим пластовим провідникам зі Львова, свого благословенства. До новозаприсяжених промовили голова ГПБ пл. сен. О. Гаврилюк, його заступниця пл. сен. Т. Джулинська, проф. Ігор Юхновський, голова Наукового Товариства ім. Шевченка у Львові, під опікою якого оформлено правно пластову організацію.

Пластуни і пластунки ідуть по благословення Митрополита В. Стернюка після Служби Божої в Шевченковому Гаї.

Відтак усі пластуни взяли ще участь у благословенні каменя під майбутній храм української католицької церкви. В часі перебування пластових провідників у Львові відбуто ще наради з проф. І. Юхновським, прогульку вітрильником по Глинянському озері та оглянуто спортовий комплекс, на якому пластуни можуть переводити спортову заправу. Члени пластових проводів зі ЗСА, Канади та Німеччини з приємністю ствердили, як скоро та широко розвивається праця перших пластових з'єднань, що мають вони кілька місць на таборування та сильну матеріяльну базу і осінню виховники зможуть вести працю у перших юнацьких гуртках. Як досі відомо, пластові з'єднання знаходяться в Івано-Франківському, Коломиї, Тернополі, Рівному та Луцьку. У жовтні відбувся черговий крайовий з'їзд в околиці Львова, на який приїхали делегати усіх пластових з'єднань, що тепер існують, включно з Києвом.

У серпні-вересні відвідав Канаду та ЗСА і перебував на пластових таборах та вишколах один із організаторів Пласту в Рівному Олег Покальчук, який мав також нагоду зустрітися із головним пластовим проводом в Ню Йорку.

Головна Пластова Булава делеґувала свої представників на крайовий з'їзд в Україні, постійно слідкує за розвитком там пластової праці та пластових з'єднань та радіє ії розбудовою. У зв'язку з тим ГПБ переводить збірку окремих фондів, на які зложило свої датки вже ряд осіб — пластунів і громадян, які розуміють грядучі потреби.

ШІСТЬ ДНІВ У ЛЬВОВІ

Хочу поділитися з читачами своїми враженнями з шестиденного перебування у Львові та поза Львовом (я переїхала автом на схід через Тернопіль і Теребовлю до Копичинець, які розташовані недалеко Збруча, на північ до Радехова та на захід до Судової Вишні й околиці, тобто в три протилежні сторони Галичини). Я мало спала, я не вгавала, ходила, їздила, оглядала. Я не їздила з турою, а „незалежно", іншим способом як канадські туристи. Я і мій родич провели тиждень у Кракові, в родини, а відтак поїздом поїхали до Перемишля (там українська громада висипала чудову символічну могилу в честь Січових Стрільців), а з Перемишля автобусом до Львова. Така подорож дуже дешева (наших 4 дол. туди і назад) і можна більше побачити, бо автобус зупиняється в Мостиськах, їде попри Судову Вишню, стає в Городку (колись Яґельонському) та їде до Львова. Все забирає 3—4 години, залежно від границі. На границі, зараз за Перемишлем, нас мало питали і мало переглядали баґаж. Мого супутника питали, коли виїхав з України (він виїхав в 1943 році) і чи везе зброю. Мене питали, чи везу літературу і яку. Вони, між іншим, мають добре розвинену інтуїцію і знають, що кого питати.

До Львова

Дорога до Львова приємна, містечка Мостиська, Судова Вишня. Ці назви для мене — поезія, пов'язана з оповіданнями мого батька. Тут і там мають синьо-жовті прапори на будинках міських Рад або на роздоріжжях. Що досить веселить — це кури, гуси, індики, які спокійно проходжуються по головній дорозі та по вуличках містечок.

До Львова приїхали ми коло 12-ої год. полудня на автобусну станцію, яка знаходиться в новому кварталі Львова, біля т. зв. Сихова: нові совєтські квартали з іхніми високими мешканевими будинками типу наших апартаментів дуже негарні. По нас вийшли кузини і, по привітаннях, відвезли нас до готелю „Дністер", де на нас чекала досить велика кімната з двома ліжками, доброю лазничкою, кольоровим телевізором і радіом. Все добре функціонувало. Але що було найкраще — це прекрасний вид на Львів. В центрі цього виду на ратуші Львова маяв синьо-жовтий прапор.

Обслуга була ввічлива. Ніхто з „Інтуриста" нами не займався, ми були зовсім вільні. Але нас знали. Як прийшов день нашого від'їзду, до нас зайшли і сказали, що на нас чекає авто, яке завезе нас на поїздову станцію. Були здивовані, коли ми їм сказали, що поїздом, як було намічено і заплачено в Канаді, ми не їдемо, а вертаємося в Польщу автобусом.

Сам готель добре положений, на горбі. Тільки перейти парк Івана Франка і ви вже коло могучого пам'ятника Франкові та біля університету. Наліво від готелю будинок НТШ, а вище святий Юр.

В готелі „Дністер" є досить добрий ресторан, за карбованці (для нас, іноземців дуже, дуже, таний: за обід з напитками для 5 осіб мій родич заплатив щось 30 рублів, що офіційно є шість долярів, а на чорному ринку багато менше). В готелі є також великий бар, де платиться тільки долярами. Ціни подібні як в Америці. Одного вечора телевізор в барі передавав програму про УПА. Не можу точно сказати, бо була там лише кілька хвилин, але виглядало, що йшли звітування про події УПА та про замордованих вояків УПА. Є в готелі також місце де можна набути на стоячи каву (європейського типу, в малих горнятках), канапки та алькогольні напитки — все за карбованці і неймовірно для нас тано. Натомість у крамницях „Каштан" всі речі дорогі і платиться долярами. Бачила там деякі різьби по 375 дол., блюзки, футра, косметичні вироби і т. п.

По гостині в кузинів (ковбаса, канапки, сир, пиріжки, гречаники, солодке, вірменський коняк, кава), які живуть в новому кварталі Львова і мають 2 кімнати, кухню, лазничку і туалет (у Львові замикають воду кілька годин на день) ми подалися поглянути на Львів. Я тут родилася, але ніколи не жила. Перед оперою, на проспекті Леніна, — гурт людей: історична подія — якраз вантажне авто забирало останні камені з пам'ятника Ленінові. На цім проспекті зранку до вечора досить багато людей. Тут буде поставлений пам'ятник Шевченкові — на разі є образ. Перед тим образом бачила молодих новоодружених пар, які прийшли віддати честь поетові. Продають тут відзнаки, тризуби, синьо-жовті прапорці, деяку літературу та... портрети Степана Бандери.

Ми подалися до Ринку, про який читала і мріяла. Навколо ратуша — чудові камениці і не такі запущені, як мені говорили. Провадиться ремонт т. зв. Чорної камениці та дому Корнякта. На будинках камінні „пляки" — таблиці з інформаціями про історичну важливість будинку. Я — любитель старої европейської архітектури, старих храмів і камениць. Ринок львівський не такий величавий, як у Кракові „Сукенніци", але камениці може й гарніші. Краків дуже гарний, але чорний, через занечищення атмосфери індустрією з металюрґічного комбінату в Новій Гуті. Тут багато людей мають проблеми з віддихом, хоч, признаюсь, що я, яка маю атаки астми, не мала в Кракові жадних проблем. Львів веселіший, чистіший, кремово-жовтий, Львів — той передвоєнний, старий Львів, прекрасний!

Через страшний дощ ми перервали прохід і пішли відвідати кузинів і знайомих.

До Судової Вишні і околиці

19-го вересня рано ми поїхали до Судової Вишні автом. Це містечко мого батька. В городку купили вінок на гріб мого діда, довголітнього пароха одного села біля Судової Вишні. В центрі Городка стояв ще Ленін. Але як ми поверталм до Польщі цією самою дорогою, Леніна вже не було.

У Судовій Вишні стоїть як стояв гарний Нароний Дім, де мій тато був часто аранжером на студентських балях. На будинку міської Ради — синьо-жовтий прапор. Ринку і жидів, що там торгували, вже немає. На ринку засадили дерева. Там стояв донедавна Ленін, але ми тільки мали щастя побачити п'єдесталь, перекинений.

Церква Св. Трійці ще православна. Але церква Св. Спаса, на горбі, де колись відбувалися прощі, вже греко-католицька. Там група мужчин будувала дзвіницю з цегли. Один з них приступив до нас і коли почув, куди ми їдемо, представився. Він пам'ятає мою родину. І дивно було раптом почути „я пам'ятаю Міляня, Дарку..." Я представилась, що я дочка того „Міляня", і стримала сльози.

Радість моя була велика побачити село, про яке стільки чула. Гарний горбковий краєвид. Село, мале і бідне, в долинці, в „історичному" болоті... Моя мама згадувала часто про те болото. На мій превеликий жаль, приходства вже немає. Вже не побачу тих кімнат, де вічно гомоніли розмови, сміхи (мій дідо був бідний на гроші, але багатий на гостинність: там були вічні гості, вічні женихи до шістьох сестер тата, там моя мама учителювала і мешкала, і запізнала „Міляня", відомого в околиці як „панича".

Церковця і дзвіниця все ж таки стоять. І далі є частина саду, що належав до приходства. Я побачила жінку, худу, з вигляду втомлену, яка вела корову. Як почула, що ми на цвинтар, прив'язала корову і сказала нам хто вона, що знала родину, як звичайно „Міляня", Дарку, і „молоденьку учительку, що пішла за „Міляня". Вона точно показала, де стояла плебанія — там тепер медичний пункт і „клуб", а тоді повела нас на цвинтар, на гріб мого діда і бабці. Я думала, що все зруйноване, а тут побачила великий залізний хрест з Розп'яттям, таблицю з гарним написом, добрий пліт. Все це зроблено без нашого відома одною бідною селянкою, яка померла два роки тому. Вже не подякуємо ії. Дідо, між іншим, помер ще за німецької окупації. Всі його діти „вирвали" в 1944 р. і вже не мали часу поставити пам'ятника. З внуків я перша мала честь приїхати на гріб по 48 роках.

Через Тернопіль до Копичинець

Наступного дня, 20-го вересня, ми поїхали через Тернопіль до Копичинець, бо там живе дальша родина. Головна вулиця Тернополя замаєна по обох боках китицями синьо-жовтих прапорців (вони є на кожному стовпі з ліхтарнею). Там в Копичинцях є дві чудові старі церкви, одна гарно втримана, ще православна, друга — на т. зв. Кутці, вже греко-католицька. Прекрасний цвинтар має недавно висипану могилу в честь Січових Стрільців.

Нас часто спиняла міліція, і кожного разу я майже мліла зі страху. Міліціянти — всі молоденькі хлопці, говорять по-українськи. Два рази наш шофер зле їхав (кара — 10 карбованців або наших два доляри), але звичайно міліціянти хотіли, щоб ми їх підвезли. На щастя ми не мали місця. Пасажирами в авті ніхто не цікавиться. Тільки шофера питають про документи.

До Радехова через Кам'янку-Бузьку

21-го вересня ми поїхали в сторону Волині, до міста Радехова. Там мій дідо по мамі, о. Михайло Зінкевич, був довгі літа парохом. Ми „впали" якраз на Службу Божу, в день Народження Діви Марії. Гарна церква набита людьми. Ця церква вже греко-католицька і ми розмовляли з членами церковного комітету. У мене є знимка церкви з Радехова з 20-их років. Сьогодні вона відновлена, краще виглядає.

Ми стрінули людей, що знали мого діда. Старенька плебанія, де виростала моя чудова мама, стоїть незмінна. Вся в старих деревах, а на подвір'ї повно курей. Я маю знимку, де я, дворічна дитина, годую кури в Радехові, яких 50 років тому. Невже ж кури, що бачу, нащадки курей з 1941 року?

І знову Львів

Нам лишилося три дні до від'їзду. Оглядаю Львів, передвоєнний, прекрасний, про який я знала від моїх батьків. На жаль, не віднашла колишнього Академічного Дому, де мій тато, студент біології, провів стільки часу... Але віднайшла престижеву гімназію Василіянок, яка тепер є середньою школою з навчанням англійською мовою. Вона на вулиці Ломоносова, колись Длуґоша. Я стояла і стояла на цій тихій вулиці, з ії елеґантними будівлями, і не могла відійти, немов би хотіла надихатись тим повітрям, що моя мама дихала вісім років (в 20-их роках).

Церкви, які я відвідала, в дуже доброму стані. Преображенська, вже греко-католицька, сяє. Успенська церква, ще православна, відновлена, Святий Юр відновлений і вже греко-католицький. Вірменська церква закрита. Була теж в цер-

(Закінчення на стор. 6-ій)

Шість днів...

Закінчення зі стор. 5

кві Св. Онуфрія, донедавна перетвореної в якийсь магазин. Вона вже теж греко-католицька і біля неї живуть отці Василіяни. В пивницях віднайдено чудовий іконостас і він вже прикрашує церкву. Нехотячи зайшли ми до російської церкви Св. Трійці. Дуже гарна церква, набита росіянами, які прибули на якусь вечірню. Батюшка промовляв російською мовою.

Відвідала також прегарний Личаківський цвинтар, де є гробниця моєї родини, недалеко від чудових пам'ятників Франка, Івасюка, професора Михайла Рудницького й інших.

Люди у Львові виглядають нормально вбрані, жінки скромно, але досить гарно, мужчини, зокрема по містечках, виглядають досить бідні і змучені. Молодь виглядає нормально. В кожному разі, таких жахливо повбираних, брудних, неохайних молодих як в Канаді, зокрема по університетах (я вчу в університеті, тому я знаю, що кажу), ніде там не бачила.

Багато львів'ян не знають історії свого міста. Я питала людей, чи знають, де колись був український Академічний дім, де збиралися студенти. Ніхто не знав.

22-го вересня, в суботу рано, я побачила під ратушем групу пристійних високих бльондинів в однакових убраннях. Спитала хто вони. Це були голляндці — Візантійський хор з Голляндії під проводом проф. д-ра Антоновича. З ними була торонтонська Квітка Кондрацька і з Англії бандурист і організатор їхнього турне Володимир Луців. Я закупила квитки для себе і моєї родини. Концерт відбувся того самого дня увечері в залі Львівської філармонії. В. Луців представив хористів та говорив про зв'язки між Голляндією і Україною. Згадав про тих голляндських вояків, що попали в німецький полон, втекли і дістали поміч від УПА. Всі вони пізніше стали генералами і дали цінні інформації про Українську Повстанську Армію.

На жаль, на залі було тільки яких 650—750 людей — багато місць було вільних. Я сподівалася трохи більше людей, бож цей голляндський хор є унікальним. Ніхто в Канаді чи в Америці такого діла — зібрати чужинців і зробити з них пропагандистів української музики — не доконав. Публіка співала кілька разів „Многая літа" і на кінець „Ще не вмерла Україна".

Львів — той старий, передвоєнний, має великий потенціял. Йому привернути елеґантні каварні, ресторани, трохи відновити, і він притягне своєю красою відвідувачів, туристів, любителів архітектури. Але це може бути зреалізоване лише в українській державі. Шлях до тієї держави ще довгий і тернистий. Все ж таки треба радіти, що на землі, де діялися найгірші злочини в історії Европи, сьогодні, по стількох роках терпінь, знайшлися люди, що будують українську державу. Маю надію, що українські патріоти відкинуть сварки діяспори і знайдуть свій власний шлях до тої незалежної України, для якої працюють!

Квітка Кушнір

Українська...

Закінчення зі стор. 4

поділу, що стався у Кракові на початку сорокових років, приєднався до ОУН під проводом А. Мельника, де займав провідні пости, а нині є директором канцелярії УККА в Ню Йорку. Редактор Ярослав Гайвас знав Романа Шухевича особисто. Говорив про Шухевича в загальному, як про винятькову людину. Зокрема підкреслив, як Р. Шухевич займався ремісницькою молоддю. Він завжди для цієї молоді знаходив час і виховав їх на добрих українських патріотів. Також підкреслив, що Шухевич перший наголошував, що ОУН не може спирати своїх змагань виключно на своїх членів, що до загальної праці і змагань треба включити українську громаду і це був його правильний підхід.

Л. Футала представив чергового доповідача Миколу Лебедя, як одного з провідних членів ОУН, який після 30 червня 1941 року, коли були заарештовані Степан Бандера і Ярослав Стецько, очолював ОУН, був генеральним секретарем закордонних справ УГВР. Доповідач навів фраґменти із підпільних організаційних і ділових зустрічей з Романом Шухевичем. Розказав про факти без зайвих слів, які представляли Романа Шухевича, як зорганізовану і ділову людину, яка мала свої принципи. Навів факт, коли формувався курінь „Нахтіґаль", мав іти на Україну.

Коли Роман Шухевич був зі своїм куренем у Білорусії, М. Лебідь доручив йому переключитися на українську партизанську сторону. Курінь вже був розв'язаний німцями і їх везли під військовою охороною до Львова. Романові Шухевичеві вдалося втекти з транспорту. Крім цього М. Лебедь розказав ще низку інших цікавих фраґментів зі співпраці з Романом Шухевичем.

Черговим промовцем був д-р Мирослав Прокоп, якого предсідник представив, як провідного члена ОУН, активного учасника основуючого збору УГВР і голову нинішнього Середовища УГВР. Мирослав Прокоп у своєму глибоко продуманому слові подав широку аналізу формування визвольної боротьби ОУН — українського підпілля під час німецької окупації. М. Прокоп підкреслив, що після арешту Степана Бандери і Ярослава Стецька підпільну боротьбу на українських землях формував, організував і нею керував до травня 1943 року Микола Лебедь, а від того часу до 1950 р. Роман Шухевич. Аналізуючи цей період боротьби доповідач підкреслив, що в обличчі зустрічі провідних членів ОУН з братами на східніх землях, доводилось міняти програму ОУН і вже на Третьому Зборі ОУН був відкинений вождівський принцип, а було прийнято демократичний підхід, в наслідок чого обрано Бюро проводу ОУН, яке очолив Роман Шухевич. На основі аналізи Третього Великого Збору ОУН і утворення УГВР доповідач вказав, що Роман Шухевич мав певну політичну візію передбачення і був завжди реалістом. Він передбачав, що визвольна боротьба після закінчення Другої світової війни протягнеться два-три роки. Протягнулася вона довше. Тому Роман Шухевич мав ясний плян, щоб підпільники входили у нормальне життя, де тільки можна. Його підхід був дуже реальний і правильний.

Петро Содоль, як провідний військовик американської армії, підійшов до особи Романа Шухевича з точки погляду військовика та порівняльних студій партизанської боротьби. При цьому П. Содоль називав окремі факти, які підкреслювали особливі властивості Романа Шухевича, як непересічного знавця військового мистецтва та партизанської боротьби.

Останнім промовцем був проф. д-р Володимир Зарицький, провідний член ТУСМ та Українського Визвольного Фронту. Він підкреслив, що має іншу опінію про Р. Шухевича, як попередні промовці. Слухач пробував схопити, в чому була інша чи відмінна опінія В. Зарицького про Романа Шухевича, але цього не можна було вловити. В. Зарицький говорив, який вплив мав на нього, як на молоду людину Роман Шухевич, якого знає тільки з писань. Підкреслив, що Шухевич був надзвичайною людиною, але він себе не висував на перше місце, бо знав, що це місце належить Степанові Бандері. Правдоподібно, промовець не все передумав, що виплинає не тільки з його останнього твердження, але і його заключення.

На закінчення предсідник Лев Футала висловив всім доповідачам щиру подяку за їх доповіді, присвячені Тарасові Чупринці — Романові Шухевичеві — людині, яка віддала все для українського народу та України.

Вечір спогадів, спостережень і оцінок закінчено відспіванням українського гимну. Це була справді гідна і достойна пошана героєві нашої доби Романові Шухевичеві.

Микола Галів

● РОЗШУКИ ●

Сестра Дарія
розшукує свою сестру
ЦАП (ЛИПЕЦЬКУ) ІРИНУ
з села Бринь, Галицького району, Івано-Франківської обл. (колишньої Станиславівської). Сестра Ірина виїхала в Канаду в 1932 р. Хто має відомості про неї, просимо ласкаво написати на адресу:
УРСР
м. Івано-Франківськ, 284006
вул. Ґаґаріна 194-Б, кв. 82
Демянчук Марія

ВІДІЙШЛИ ВІД НАС

МИРОН ІВАШКО, член УНС Відд. 368-го ім. Миколи Лисенка в Маямі, Фла., помер 27-го червня 1990 року на 69-му році життя. Нар. 1921 року в Стрию, Україна. Членом УНС став 1954 року. Залишив у смутку дружину Анну, брата Богдана, сестер Ярославу і Дарію з родинами та ближчу і дальшу родину в ЗСА, Польщі й Україні. Похорон відбувся 5-го липня 1990 року з церкви Успення Пречистої Діви Марії в Маямі, Фла. в Українському Національному Мавзолею у Вашінґтоні, Д.К.

Вічна Йому Пам'ять!

Секретар

КАТЕРИНА ЛЕВАНДОВСЬКИЙ член УНС Відд. 303-го ім. Івана Мазепи у Флінт, Миш. померла 26-го серпня 1990 року на 74-му році життя. Нар. 1915 року в Пусте Іванє — Польща. Членом УНС стала 1960 року. Залишила у смутку мужа Івана, синів: Богдана з дружиною Ненсі, Остапа з дружиною Ширлі; внуків: Бенджемін, Мелісcу, Христину і Ейпріл, та багато близьких і знайомих на рідних землях, в Америці і Канаді. Похорон відбувся 30-го серпня 1990 року на цвинтарі „Сідар Гилл Меморі Ґарденс", Дейтона Біч, Фла.

Вічна Їй Пам'ять!

Василь Лещук, секр.

ОЛЬГА КЛАДОЧНА, член УНС Відд. 240-го ім. Евгена Коновальця в Клівленді, Огайо померла 21-го вересня 1990 року на 83-му році життя. Нар. 28-го січня 1908 року в селі Бубулинці, повіт Бучач. Членом УНС стала 1951 року. Залишила у смутку дочку Марію і зятя Семена Кріслатих та двоє внуків — Богдана й Наталку, як теж ближчу і дальшу родину в Україні і на еміґрації. Похорон відбувся 24-го вересня 1990 року на цвинтарі Святопокровської церкви в Пармі, Огайо.

Вічна Їй Пам'ять!

Управа Відділу

МИРОСЛАВ МЕЛЬНИЧУК, член УНС Відд. 234-го Т-ва „Запорозька Січ" в Елизабет, Н. Дж. помер 15-го серпня 1990 року на 69-му році життя. Нар. 1921 року в Чернівцях, Україна. Членом УНС став 1957 року. Залишив у смутку дружину Богданну, дочку Лесю з мужем Юрієм Ґіною і внуками Дорчиком і Стефанчиком; сина Стефана з дружиною Шермілою, брата Едварда з дружиною Галею і дітьми; шваґрів — д-ра Олександра Стоткевича і д-ра Ярослава Стоткевича з родинами та ближчу і дальшу родину. Похорон відбувся 18-го серпня 1990 року на цвинтарі св. Андрія Первозванного в Савт Бавнд Бруку, Н.Дж.

Вічна Йому Пам'ять!

Михайло Хитра, секр.

Д-р СЕМЕН КОЧІЙ, член УНС Відд. 221-го ім. св. Стефана в Чикаґо, Ілл, помер 29-го вересня 1990 року на 93-му році життя. Нар. 1897 року в Україні. Членом УНС став 1923 року. Залишив у смутку дружину Стефанію, сестру Олену Мусял з дочкою Наталкою Якимчук в Україні. Похорон відбувся 3-го жовтня 1990 року на цвинтарі св. Миколая в Чикаґо, Ілл.

Вічна Йому Пам'ять!

М. Карачевський, секр.

ЕДВАРД П. КОЗУБ член УНС Відд. 372-го ім. Івана Франка в Плейнфілд, Н. Дж., помер 26-го вересня 1990 року на 63-му році життя. Нар. 7-го жовтня 1926 року у Вілкіс Беррі, Па. Членом УНС став1968 року. Залишив у смутку дружину Гелен і 9 дітей: Едварда, Данила, Йосифа, Тересу, Давида, Христину, Енн Марію, Катлін, Карен Енн і 13 внуків. Похорон відбувся 1-го жовтня 1990 року на греко-католицькому цвинтарі св. Марії у Вилкіс Беррі, Па.

Вічна Йому Пам'ять!

Софія Понишин, секр.

АЛЕКСАНДЕР ГРИЦАЙ, член УНС Відд. 220-го Б-ва свв. Петра і Павла в Чикаґо, Ілл. помер 24-го вересня 1990 року на 71-му році життя. Нар. 1919 року в Бродах, Україна. Членом УНС став 1952 року. Залишив у смутку дружину Евгенію, доньку Марію, синів Володимира і Евгена з родинами та 7 внуків і двоє правнуків. Похорон відбувся 27-го вересня 1990 року на цвинтарі Еверґрін в Еверґрін Парк, Ілл.

Вічна Йому Пам'ять!

Управа